

С.Ш. Будаева
Б.Д. Анзанова
А.А. Доржиева
Д.Б. Дашиева

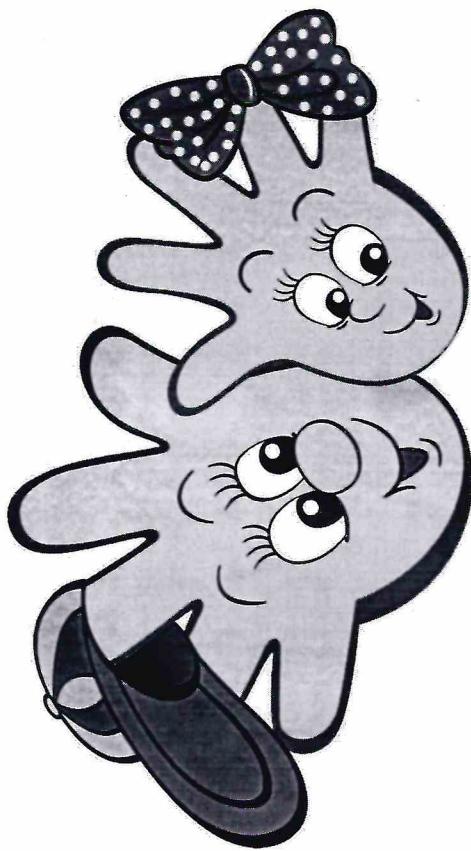
Уран гархан

Улан-Удэ
2021

С.Ш. Будаева
Б.Д. Анзанова
А.А. Доржикова
Д.Б. Дашиева

Методическое пособие по изобразительной
деятельности на бурятском языке
для воспитателей

Художественно-эстетическое развитие - важнейшая сторона воспитания ребенка. Оно способствует обогащению чувственного опыта, эмоциональной сферы личности, влияет на познание нравственной стороны действительности, повышает познавательную активность.

Учебное пособие «Уран гархан ‘Умелые ручки’» ориентирована на создание монолингвальной речевой развивающей этнокультурной среды на бурятском языке и на приобщение детей к традиционной культуре бурятского народа.

У бурятского народа замечательные традиции и обычаи, которые чтят и передают из поколения в поколение. Сохранение национальных художественных традиций – долг современного поколения бурят. Приобщение детей-бурят к национальным духовным ценностям родного народа, включать их в трудовые операции, исконно практикуемые в народе, будет положительно влиять на их воспитание, уважительному отношению к природе, нравственному качеству, наличием гуманности.

Одной из главных традиционных ценностей любого народа является язык. Он - хранит и ретранслирует духовные ценности, выражает менталитет, углубляет у этнофоров ощущение принадлежности к данному этносу. Языку присуща важнейшая функция в формировании национального самосознания, без которого не может быть самой этносоциальной целостности. Сегодня остро стоит проблема сохранения и развития бурятского языка. Поэтому, реализация программы предусмотрена на бурятском языке в целях развития бурятской речи детей дошкольного возраста,

Художественный ручной труд дает богатый развивающий потенциал для детей. Программа способствует самореализацию в творчестве, развитию творческих способностей, неповторимой индивидуальности, расширение кругозора, воспитание на традициях бурятского народа с учетом современных условий жизни, семьи, быта, дизайна.

Хүхүүтгэй хургаханууд (Нетрадиционная техника рисования) (3-4 года)

Нетрадиционные техники рисования для детей в садике - это не значит что-то сложное. Совсем наоборот - такое рисование превращает занятие по изо в веселую забаву. Здесь совсем не обязательно обладать сложными навыками владения карандашом и кистью. В простых приемах нетрадиционного рисования ребенок способен создать красивые рисунки и картины, и это даст ему потрясающий творческий опыт с превосходным итоговым результатом. Он сам потяняется к искусству, когда чувствует, что может творить красоту своими руками.

Нетрадиционные техники рисования являются замечательным способом создания маленьких шедевров. Оказывается можно создать соленую картинку, а ладошка может превратиться в голубого слоника. Серая клякса может стать деревом, а морковка с картошкой могут удивить необычными узорами

Каждый ребенок, познавая окружающий мир, старается отразить его в своей деятельности: в игре, в рассказах, в рисовании, в лепке и т.д. Прекрасные возможности в этом отношении представляет изобразительная творческая деятельность. Чем разнообразнее будут условия, способствующие формированию творческой среды, тем ярче станут проявляться художественные способности ребенка.

Рисование нетрадиционными техниками открывают широкий простор для детской фантазии, дает ребенку возможность увлечься творчеством, развить воображение, проявить самостоятельность и инициативу, выразить свою индивидуальность.

Нетрадиционные техники рисования являются замечательным способом создания маленьких шедевров. Оказывается можно создать соленую картинку, а ладошка может превратиться в голубого слоника. Серая клякса может стать деревом, а морковка с картошкой могут удивить необычными узорами.

Например, с детьми младшего дошкольного возраста можно использовать:

- рисование пальчиками;
- рисование ладошками;
- печать из ниток;
- печать из картофеля или морковки.

С детьми среднего дошкольного возраста можно попробовать:

- отпечатки-картинки;
- печать пластилином;
- масляная пастель + акварель;
- отпечатки листьев;
- рисунки из ладошки;
- рисование ватными палочками;

- волшебные ниточки;
- монотипия.

Очень просто и удобно сделать штампики из пластилина. Достаточно кусочку пластилина придать нужную форму, украсить узорами (линиями, пятна) и окрасить в необходимый цвет. Для окрашивания можно использовать губку, увлажненную краской, или кисть, которой можно наносить краску на поверхность штампика. Лучше использовать густую краску.

Для создания «полосатых штампиков» можно использовать нити, прочно намотанные на какой-либо предмет. Густым слоем краски нити окрашиваются в необходимый цвет. Затем, используя воображение, «полосатый узор» наносится на декорируемую поверхность.

Можно делать отпечатки, используя пенопластовые формы, на которых удобно создавать рисунок заостренным предметом, оставляя углубления в этой форме. Затем на форму необходимо нанести краску. Сразу же поверх формы прикладывается лист бумаги, проглаивается. Через некоторое время необходимо аккуратно снять лист бумаги. На его обратной стороне появится красивый рисунок.

Очень интересно и увлекательно рисовать цветными ладошками. Очень приятно и необычно раскрашивать свои ручки яркими цветами и оставлять свои отпечатки на листике бумаги. Рисование ладошками – это веселая игра для маленьких художников.

Рисовать можно и мыльными пузырями. Для этого в стакан с водой надо добавить любой мыльный раствор и краску. С помощью трубочки набулькать много пены. На пузыри прислонить бумагу. Когда станут проявляться первые узоры, можно поднимать бумагу. Пузырчатые узоры готовы.

Способы нетрадиционного рисования, способствуют развитию творчества, пробуждают фантазию, активизируют наблюдательность, внимание и воображение, развивают ручные умения, чувства формы и цветоощущения, способствуют воспитанию художественного вкуса у детей. Работа с нетрадиционными техниками изображения стимулирует положительную мотивацию рисункочной деятельности, вызывает радостное настроение у детей, снимает страх перед краской, боязнь не справится с процессом рисования, вызывает положительные эмоции.

Эффективность работы по формированию художественно-творческих способностей детей с использованием нетрадиционных техник рисования во многом зависит от создания условий для успешного развития детского художественного творчества: разнообразие и вариативность работы с детьми во время непосредственно-образовательной деятельности с учетом интеграции, подбор материала, методов и приемов. Разнообразные подходы, вызывают у детей желание рисовать, дети становятся более раскованными, раскрепощенными, уверенными, что их работа лучше всех. У них развивается фантазия, творческое воображение, мышление, любознательность, одаренность, продуктивность, потенциал и интуиция.

Нуралсалай үйлэнүүд

Нуралсалай үйлэнүүдые жэшээтэ тусэбүүдые бэшэхэдээ тодорхой зорилгонуудыен, хэрэглэгдэх зүйлнүүдые ород хэлэн дээрэ үгтэбэ. Нуралсалай үйлэнүүдые жэшээтэ тусэбүүд тон хурянгыгаар бэшэгдэнхэй. Хүмүүжүүлэгэш өөрынгөө дураар, зохёохыгоор хандажа, нэлгээнүүдые оруулжа болохо.

Эмхидхэгдэхэн бүхы Нуралсалай үйлэнүүд ганса изоажаябуулгада хамжуулха гэхэн зорилго табинагүй, харин гол зорилгонуудай нэгэн гэхэдэ, буряад хэлэлгэ хүгжөөхэ гэхэн зорилготой. Мунөө үеын буряад хэлэгүй хүүгэдье буряад хэлэлгэгэй болгоходоо, шухалын шухалань ажаябуулгын үедэ (в процессе деятельности), нэн түрүүн буряад хэлэлгэ хоёрдохи багашуулай группада хадуун абуулжа (восприятие бурятской речи) нургаха, тийгээд, саашадаа дуугаргажа нургаха тодорхой зорилгонуудые табиха шухала. Тиймэхээ Нуралсалай үйлэнүүдые тусэблэхэдөө, хэлэлгэ норилгын шата тусэблэхэ, энэ шатада богонихон шүлэг, жороо үгэнүүдые хэрэглэхэ. Имагтал буряадаар Нуралсалай үйлэнүүдые ябуулха. Нуралсалай үйлын эхиндэ зохёохы оршон байдал (атмосфера) тогтоохоё оролдохо, тийгээд тэрэ байдалаа эсэстэнх хүргэхээ оролдохо. Нуралсалай үйлын сэдэб элирүүлгэ нонирхол татамаар, эмоци дуудамаар байханаа гадна, үхижүүн бүхэнэй өөрын эрмэлзэл түрүүлмээр байха. Сэдэб тайлбарилгатны, Нуралсалай үйлэ үнгэргэлгын метод элирүүлжэ үгэхэ – репродуктивна гү, али продуктивна гү гэжэ.

Сентябрь

Темэ: Намар. Намарай шэнжэ. «Шара, улаан набшаанууд»

Булгабарийн зуралгын техникэ. Оттиск

Задачи: познакомить детей с новой техникой рисования оттиск; учить работать с хрупким тонким материалом; познакомить с тёплыми цветами как жёлтый, красный; развивать мелкую моторику рук.

Материал: хрупкие листья, тарелочки с гуашью, белый картон, кисточки, рисунки для примера, салфетки.

Нуралсалай үйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Үхижүүдые хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгэш үхижүүдтэ «Алтан намар» гэжэ шүлэг уншана. Намарай модонуудай набшаанууд тухай хөөрэлдөө үнгэргэнэ. Набшаануудые харана, шэнжэлнэ.

2. Гол үе.

Хүмүүжүүлэгшэ үхижүүдтэ сагаан зузаан саарлануудые, хэбрэг материал набшаануудые хубаана. Үхижүүд набшаануудаа дуратай үнгэтэй гуаштай аяга руу хэнэ, угты haа биирэ гуаштай аяга руу хээд, набшаануудаа шэрдэнэ. Тийгээд, набшаанайнгаа сараа саарлан дээрэ табина. Дуратай

үнгэтий шэрэнүүдээр зурана. Зуралгын һүүлдэ гарнуудаа салфеткаар аршана, ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: Огородой эдеэн. «Морхооб, хартаабха»

Поролон губкээр трафарет дээрэ зуралгын техникэ.

Задачи: познакомить детей с овощами с огорода, картошкой и морковью; учить поролоном красить рисунок через трафарет; учить различать и правильно подбирать цвета.

Материал: трафарет, кусочки поролона, прищепки, тарелочки с гуашью, разноцветный картон, рисунки для примера, салфетки.

Нуралсалай ўйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Үхижүүдые хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ үхижүүдтэ огородой эдеэн тухай таабаринуудые таалгана. Морхооб ба хартаабха тухай тодорхойгоор хөөрэлдөө үнгэргэнэ (үнгэ, түхэл, амта, хайшан гээд ургадаг бэ? г.м.)

2. Гол үе.

Саарлан дээрэ морхообой али хартаабхын трафарет табяад, прищепкэдээд, поролоной зүйл абаад, гуаштай аяганууд соо хээд, трафарет дээрэ зурана. Зуралгын һүүлдэ гарнуудаа салфеткаар аршана, ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: Ой соо нархяаг ургаба. «Хорото мөөгэ»

Хургануудаар зуралгын техникэ.

Задачи: познакомить детей с новой техникой рисования пальчиками; учить работать аккуратно с гуашью; учить пальчиками аккуратно ставить белые точки на шляпках грибочки-мухомора.

Материал: грибочки, сделанные из картона, тарелочки с гуашью, кисточки, готовые рисунки, картинки мухомора, салфетки.

Нуралсалай ўйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Үхижүүдые хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ үхижүүдтэ ой соо ургадаг нархяагууд тухай зураг харуулан хөөрэнэ. Нэгэ хэды таабаринуудые таалгана. Хорото мөөгэ тухай хөөрэлдэнэ.

2. Гол үе.

Хорото мөөгын бэлэдхэлнүүдтэй саарлануудые үхижүүдтэ тараана. Үхижүүд хургануудаа гуаштай аяга руу буулгана. Хорото мөөгын орой дээгүүр хургануудаараа сэгүүдье, ашагуудье табина. Зуралгын һүүлдэ үхижүүд гарнуудаа салфеткаар аршана, ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Октябрь

Темэз: Миний бүлэг. «Табан хурган»

Альгаараа зуралгын техникэ

Задачи: познакомить детей с новой техникой рисования-ладошкой; учить закрашенной ладошкой ставить печать на бумаге; учить аккуратно работать с гуашью; развивать мелкую моторику рук; расширять кругозор о семье.

Материал: альбомно саарланууд, фломастернууд, гуашь шэрэтэй табагууд, биирэнүүд, шиигтэй салфетканууд, унатай стаканууд.

Иуралсалай ўлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Ухибүүдые хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ гэр бүлэ тухай шүлэг (таабари, оньон үгэ) хөөрэнэ. Гэр бүлэ тухай асуудалнуудта үхибүүд харюусана. Альганингаа бүлүн гэшүүдые зурахые дурадхана.

2. Гол үе.

Ухибүүд альгаяа дуратай үнгэтэй гуаштай табаг руу буулгана, үгы haа альгаяа гуаштай биирээр шэрдэнэ. Тийгээд альганингаа сарахаа саарлан дээрэ табина. Алишье альгаараа зуража болоно. Ухибүүн өөрын нанамжаар нюур, нюдэн, хамар, аман, үнэн биирээр зурана. Зуралгын һүүлдэ үхибүүд гарнуудаа салфеткаар аршана, ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэз: Миний гэр.

Воскоор хэгдэхэн харандаашуудаар зуралгын техникэ (Фроттаж)

Задачи: учить рисовать окна дверь, форму дома; учить правильно, хорошо держать карандаши.

Материал: белый картон, шаблоны домиков, восковые карандаши, салфетки.

Иуралсалай ўлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Ухибүүдые хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ амитадай ба шубуудай гэр тухай таабаринуудые таалгана. Гэр тухай хөөрэлдэхэн (Гэр юундэ хэрэгтэйб? Ямар гэрнүүд байдаг бэ? Танай гэр ямар бэ? г.м.)

2. Гол үе.

Ухибүүд элдэб янзын гэрнүүдэй шаблон дээрэ саарланаяа табяад, (шаблониинь саарландань скотчоор торгоохо) воскоор хэгдэхэн харандаашаар зурлаануудые шэрдэн татана. Биирэнүүдээ гуаштай аяга соо хээд, гэрэй хажуу талын өөрын дураар шэрдэнэ, ондоо юумэ зурана. Зуралгын һүүлдэ үхибүүд гарнуудаа салфеткаар аршана, ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: Миний тоонто нютаг. «Буряад республикин түг»

Агаарай шаригуудаар зуралгын техникэ

Задачи: познакомить с новой техникой рисования- «рисование воздушными шариками»; развивать интерес детей к этой технике рисования; повторить цвета синий, белый, жёлтый.

Материал: приготовленные готовые флаги, воздушные шарики, белый картон, тарелочки с гуашью, клей, образец рисунка, салфетки.

Нуралсалай үйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Үхижүүдье хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ «Тоонто нютаг» гэжэ шүлэг уншана. Үхижүүдээр тоонто нютаг тухай хөөрэлдөө үнгэргэнэ, түг харуулна, хөөрэж үгэнэ.

2. Гол үе.

Хүмүүжүүлэгшэ тугай бэлэдхэлнүүдье, зузаан сагаан саарлануудые, агаарай шаригуудые, гуаштай аягануудые, үхижүүдтэг хубаана. Үхижүүн тугай бэлэдхэлнүүдье зузаан сагаан саарлан дээрэ сабуунаар няана, агаарай шааригуудые хэрэгтэй үнгэгтэй гуашь руу буулгана, тийгээд тугай бэлэдхэлнүүдье шаригуудаар шэрдэнэ. Зуралгын һүүлдэ үхижүүд гарнуудаа салфеткаар аршана, ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: Хүмүүжүүлэгшын найндэр. «Нямняя сэсэг»

Хүбэн модонуудаар зуралгын техникэ

Задачи: познакомить детей с новой техникой рисования- ватными палочками; развивать интерес к природным растениям; повторить цифры до трёх.

Материал: разделенные пополам ватные палочки, разноцветный картон, клей, тарелочки с гуашью жёлтого, зелёного цветов, кисточки, образец рисунка, салфетки.

Нуралсалай үйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Үхижүүдье хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ тухай шулэг уншана. Хүмүүжүүлэгшын найндэр тухай үхижүүдтэг хөөрэнэ. Нямняя сэсэгэй зураг харуулна.

2. Гол үе.

Үхижүүд картонууд дээрэ биирээр шара үнгэгтэй гуашаар сэг табина, хоер болгонхой хүбэн модонуудые шара сэг тойруулан сабуунаар няана. Ногоон үнгэгтэй гуашаар эшэ, набшанануудые зурана. Зуралгын һүүлдэ үхижүүд гарнуудаа салфеткаар аршана, ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Ноябрь

Темэ: Амитад. Гэрэй амитад. «Миисгэй»

Шэрүүн хуурай биирээр хадхажа зуралгын техникэ

Задачи: познакомить с новой техникой рисования тычком сухой, жёсткой кистью; продолжать развивать знания о домашних животных.

Материал: ранее приготовленные изображения кошек, сухие жёсткие кисточки, тарелочки с коричневой, серой, белой красками, кисточки, образец рисунка, кошечка-игрушка, салфетки.

Нуралсалай ўйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Үхижүүдые хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ үхижүүдтэгээр гэрэй амитад тухай хөөрэжэ үгэнэ. Тодорхойлон миисгэй тухай хөөрэлдэнэ. Ямар үнгэтэй миисгэйнүүд байдаг бэ? Миисгэй ямар гадаада түхэлтэй? Миисгэйнүүд ямар хэмжээтэй байдаг бэ? гэжэ асуудалнуудые нурана. Нааданхай-миисгэй үхижүүдтэг харуулна.

2. Гол үе.

Хүмүүжүүлэгшэ миисгэйн дурсын бэлэдхэл үхижүүдэй урда табина, үхижүүн шерүүн хуурай биирэ абаад, өөрын дуратай үнгэтэй гуашь руу буулгана, бүхын зураг хадхан зурана. Биирээ сэхээр баряад зураха хэрэгтэй гэжэ үхижүүдтэгэ ойлгуулна. Зуралгын нүүлдэ үхижүүд гарнуудаа салфеткаар аршана, ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: Табан хушуу мал. «Хонин»

Пластилинаар зуралгын техникэ (пластилиновография)

Задачи: познакомить детей с новой техникой рисования-пластилиновографией; развивать аккуратную работу с пластилином, мелкую моторику рук; познакомить с 5 видами домашних животных бурятского народа.

Материал: белый, серый пластилин, ранее приготовленные изображения овечек, тарелочки с гуашью, кисточки, досочки для раскатки пластилина, стаканчики с водой, игрушка-овечка, салфетки.

Нуралсалай ўйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Үхижүүдые хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ үхижүүдтэгээр табан хушуу мал тухай хөөрэнэ. Зурагуудые харуулна. Тодорхойлон хонин тухай хөөрэлдэнэ. Таабаринуудые таагуулна. Хонин-нааданхай харуулна.

2. Гол үе.

Хүмүүжүүлэгшэ хониной дурсын бэлэдхэл үхижүүдэй урда табина, үхижүүн сагаан үнгэтэй пластилином абаад, гар соогоо хүдэлгэжэ дулаасуулна.

Пластилинейнгаа зөвлэн болоходо, жаахан зүйлмөөр шэмхэ шэмхэнээр таалаад, бэлэдхэл дээрэ няана. Силуэт үхижүүн өөрөө биирээр зурана (нюдэ,

ама, хамар, г.м.) Зуралгын һүүлдэ үхибүүд гарнуудаа салфеткаар аршана, ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: Зэрлиг амитад. «Шандаган»

Рис хүрпээгээр зуралгын техникэ

Задачи: познакомить детей с новой техникой рисования рисовой крупой; учить детей аккуратно работать, клеить рисовую крупу; развивать мелкую моторику рук, воображение, память.

Материал: рисовая крупа в тарелочках, на голубых картонах изображения с зайчиком, клей ПВА в тарелочках, кисточки, тарелочки с гуашью, игрушка-зайчик, салфетки.

Нуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Үхибүүдые хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ үхибүүдтэ зэрлиг амитад тухай хөөрэнэ. Шандаган тухай шулэг хөөрэнэ. Зурагуудые харуулна. Шандаган-нааданхай харуулна.

2. Гол үе.

Сэнхир үнгэтэй картон дээрэ шандаганай бэлэдхэл үхибүүдтэ тараана. Үхибүүд нягтаар сабуун ПВАтай табаг руу биирэнүүдээ буулгана, шандаганай дүрсэтэй бэлэдхэл дээгүүр сабуунтай биирэнүүдээ ябуулна, рис хүрпээгээ сабуун дээгүүр адхана. Хатахадань, үлүү гарцаан хүрпээгээ нягтаар һэжэрнэ. Силуэт биирээр зурана (ниудэ, ама, хамар г.м.) Зуралгын һүүлдэ үхибүүд гарнуудаа салфеткаар аршана, ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: Дулаан газарай амитад. «Жираф»

Хүбэн модонуудаар зуралгын техникэ (пуантилизм)

Задачи: продолжать знакомство с техникой рисования ватными палочками; учить работать аккуратно с гуашью; учить красить точки на жирафе другим (более тёмным) цветом.

Материал: хүбэн модонууд, жирафай дүрсын бэлэдхэл, гуаштай аяганууд, биирэнүүд, картонууд, жэшээ болгон харуулга зурагууд, салфетканууд.

Нуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Үхибүүдые хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ үхибүүдтэ дулаан газарай амитад тухай хөөрэнэ. Тодорхойлон жираф тухай хөөрэлдэнэ. Зурагуудые харуулна.

2. Гол үе.

Жирафай дүрсын бэлэдхэл үхибүүдтэ тараана. Хүбэн модонуудаа хурин гуашь руу буулгаад, жираф шэрдэнэ, ондоо хүбэн модонуудые абаад, хара-

хүрин гуашаар жирафай ашагуудыень шэрдэнэ. Силуэт үхибүүн өөрөө биирээр зурана (нюдэ, ама, хамар г.м.) Зуралгын һүүлдэ гарнуудаа салфеткаар аршана, ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Декабрь

Темэ: Убэл ерээ. «Дулаан бээлэй»

Шүдэнэй щёткоор сэсэрүүлэн зуралгын техникэ

Задачи: познакомить детей с новой техникой рисования-рисование брызгами зубной щёткой; развивать движение рук, воображение; учить краство украшать рисунок.

Материал: зубные щётки, тарелочки с гуашью, готовые варежки, сделанные из картона, образец рисунка, салфетки.

Иуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхицхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Үхибүүдые хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ үхибүүдтэ үбэл тухай хөөрэнэ. Асуудалнуудые нурана - үбэлдөө газаа юун ородог бэ? (сахран) үбэлдөө газаа ямар байдаг бэ? (хүйтэн) ямар үбэлэй хубсаан байдаг бэ гэжэ хөөрэлдөө үнгэргэнэ. Дулаан бээлэй тухай таабари таалгана.

2. Гол үе.

Үхибүүд гуашь руу шүдэнэй щёткоонуудые буулгаад, нягтаар сасаруулан бээлйнүүдые шэрдэнэ. Өөрүү дуратай үнгэнүүдээр хүдэлнэ. Зуралгын һүүлдэ гарнуудаа салфеткаар аршана, ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: Убэлэй нааданууд. «Снеговику»

Монсойлгонон саархаар зуралгын техникэ

Задачи: познакомить детей с новой техникой рисования округленными бумажными шариками; развивать движение рук, воображение; учить аккуратно рисовать кисточкой лицо снеговика.

Материал: картон голубого цвета, тарелочки с клеем ПВА, кисточки, тарелочки с гуашью, образец рисунка.

Иуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхицхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Үхибүүдые хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ үхибүүдтэ үбэлэй нааданууд тухай хөөрэнэ. Снековик тухай таабаринуудые таалгана. Зурагуудые харуулна.

2. Гол үе.

Үхибүүд салфеткануудые гар соогоо зөөлэн болотор бажууна, түхэрён шаригууд болотор мухарюулна, монсойлгоно, жааханшье, томошье шаригууд болгоно. Салфеткаар хэгдэхэн шаригуудаа сабуун руу буулгаад, сэнхир

үнгэтэй картон дээрээ няана. Биирэ гуашь руу буулгаад, снеговигай нюдэн, аман, хамар, гарнуудыень, хүлнүүдьен зураха нуруна. Зуралгын һүүлээр гарнуудаа салфеткаар аршана, һүүлдэн ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: Жабар үбгэнэй угалзанууд. Ухибүүдэй өөхэдьн һанамжаар бүтээлнүүд

Дэн зуралгын техники

Задачи: познакомить детей с новой техникой рисования свечкой; развивать воображение, творчество, фантазию; воспитывать любовь, интерес к природе..

Материал: готовые вырезанные из картона окошечки, свечки, кисточки, тарелочки с гуашью, салфетки.

Иуралсалай ўлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Ухибүүдые хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ үхижүүдтэж жабар үбгэн тухай шүлэг хөөрэнэ. Жабар үбгэнэй угалзануудые сонхи дээрэ харуулна, зураг дээрэ харуулна.

2. Гол үе.

Ухибүүдтэх хэрэгтэй материал тараана. Түрүүн дэн гартаа абаад сонхонуудайнгаа бэлэдхэлнүүд дээрэ өөрын һанамжаар элдэб янзын угалзануудые зурана. Тийгээд, биирэ сэнхир гуашь руу буулгаад, зураан угалзануудаа няагтаар шэрдэнэ. Зуралгын һүүлээр гарнуудаа салфеткаар аршана, һүүлдэн ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: Шэнэ жэлэй нааданхайнууд. Ногоон хасуури

Вилкээр зуралгын техники

Задачи: познакомить с техникой рисования-вилкой; учить работать с пластмассовыми предметами аккуратно; продолжать учить детей красиво украшать рисунки.

Материал: пластмассовые вилки, тарелочки с гуашью, картон светло-зелёного цвета, образец рисунка, игрушка-ёлочка, салфетки.

Иуралсалай ўлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Ухибүүдые хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ үхижүүдтэж шэнэ жэл тухай хөөрэнэ. Ногоон хасуури тухай шүлэг уншана, дуу дуулана. Жаахан хасуури харуулна.

2. Гол үе.

Ухибүүд саарнан дээрэ биирээр хасууриин түгсүүл-эшэ зурана. Вилка ногоон үнгэтэй гуаштай аяга руу буулгаад, түгсүүлнээ эхилээд дээшэн зурана. Түрүүн баруун талыен зурана, һүүлдэн зүүн талыен зурана, ондоо үнгэдэ

биирээ норгоод, хасуурин наадануудыен зурана. Зурагай нүүлээр гарнуудаа салфеткаар аршана, ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Январь

Темэ: Буряад эдеэн ба амбарта. Сагаан эдеэн «Ээзгэй» (творог) Хүбэн модонуудаар зуралгын техникэ

Задачи: продолжать знакомство с техникой рисования ватными палочками. Развивать движение и мелкую моторику рук, воображение.

Материал: ватные палочки, тарелочки из картона, тарелочка с гуашью, творог в тарелочке (для пробы), салфетки.

Нуралсалай ўйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Үхижүүдые хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ үхижүүдтэ сагаан эдеэн тухай хөөрэнэ (таабаринуудые таалгана, оньшон үгэ г.м.) Ээзгэй гэртэйээ асараад харуулна, амтыень үзүүлнэ. Зураг харуулна.

2. Гол үе.

Хүбэн модонуудаа сагаан гуашь руу буулгаад, картоноор хэйн табаг дээрэ сагаан үнгэтэй сэгүүдые нягтаар зурана. Ажалай нүүлээр гарнуудаа салфеткаар аршана, нүүлдэн ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: Буряад эдеэн. «Бууза»

Хүбэн дискэнүүд дээрэ зуралгын техникэ

Задачи: познакомить с новой техникой рисования ватными дисками; развивать движение и мелкую моторику рук; учить работать кисточкой аккуратно.

Материал: ватные диски, ПВА клей, тарелочки с гуашью, кисточки, тарелочки изготовленные из картона, образец рисунка, салфетки.

Нуралсалай ўйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Үхижүүдые хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ буряад эдеэн Бууза тухай мэдэсэ үргэлжлүүлнэ. Хөөрэлдөө үнгэргэнз. Буузын зурагуудые үхижүүдтэ харуулна.

2. Гол үе.

Үхижүүд хүбэн дискэнүүдые картоноор хэйн табагууд дээрэ ПВА сабуунаар няана. Биирэ гуаштай аяга руу буулгаад, няагданхай хүбэн дискэнүүд дээрэ тэгэндэйээнь доошон зурлаануудые зурана. Ажалай нүүлээр гарнуудаа салфеткаар аршана, нүүлдэн ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: Буряад амхарта. Аяга гоёохо
Гофрокартоноор зуралгын техники
Задачи: познакомить с техникой рисования гофрокартоном; развивать мелкую моторику и движение рук; воспитывать интерес работы с гуашью.
Материал: картон закрутить в трубочку (завязать резинкой), готовые карточные чашечки, кисточки, тарелочки с гуашью, образец с рисунком, салфетки.

Иуралсалай ўйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Үхижүүдийе хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ буряад амхарта тухай үхижүүдтэ хөөрэнэ. Хайшан гээд аяга гоёохо гэжэ тон найнгаар ойлгуулна.

2. Гол үе.

Гофрированийн зурлаагаар хайшаланхай картон трубка болгоно, үхижүүд гуашь руу трубкин үзүүр буулгаад аягануудай бэлэдхэл дээрэ гоё бамба сэсэг тамгална. Шөрын дуратай үнгэнүүдээр хүдэлийн. Ажалай нүүлээр гарануудаа салфеткаар аршана, нүүлдэнь ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Февраль

Темэ: Буряад хубсаан. Буряад малгай. «Буряад малгай гоёохо»
Тамгаар зуралгын техники
Задачи: познакомить детей с техникой рисования печать; развивать воображение, движение и мелкую моторику рук.

Материал: ранее приготовленные печати из картофеля, тарелочки с гуашью, кисточки, картон разных цветов, образец рисунков, салфетки.

Иуралсалай ўйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Үхижүүдийе хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ буряад арад зоной хубсаан (малгай) тухай үхижүүдтэ хөөрэнэ. Саархаар хэнхэй буряад малгай харуулна. Хайшан гээд малгай гоёохо гэжэ тон найнгаар ойлгуулна, харуулна.

2. Гол үе.

Үхижүүд гуашь руу хартаабхаар хэлэн тамгануудые буулгаад, картон дээрэ элдэб үнгэтэй малгайнуудай хэблэл табина. Биирээр хажуу тээшээ гарцаан шэрэнүүдье занана, дээрэхи сасаг зурана. Ажалай нүүлээр гарнуудаа салфеткаар аршана, нүүлдэнь ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Тема: Буряад гутал. «Буряад гутал гоёохо»

Гофрокартоонор зуралгын техникэ

Задачи: продолжать знакомство с техникой рисования гофрокартоном; развивать движение и мелкую моторику рук, воображение, память.

Материал: картон закрутить в трубочку, ранее подготовленная из картона бурятская обувь, тарелочки с гуашью, кисточки, образец рисунка, салфетки.

Нуралсалай үйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Үхижүүдые хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ буряад арад зоной хубсаан (гутал) тухай үхижүүдтэ хөөрэнэ. Картоноор хэхэн, гоёнхой буряад гутал харуулна. Хайшан гээд гутал гоёхо гэжэ тон найнаар ойлгуулна, харуулна.

2. Гол үе.

Гофрированиин зурлаагаар хайшаланхай картон трубка болгоно. Үхижүүн гуашь руу трубын үзүүр буулгаад, картоноор хэхэн гуталнуудай бэлэдхэлнүүд дээрэ тамгална. Ажалай үүлээр гарцаа салфеткаар аршана, үүлдэнь ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: Эрэ хүнэй буряад хубсаан. «Энгэр гоёхо»

Агаарай шаригуудаар зуралгын техникэ

Задачи: продолжить знакомство с техникой рисования воздушными шариками; развивать мышление, память, воображение; повторить красный, синий цвета.

Материал: воздушные шарики, ранее изготовленные из картона бортики воротников бурятского дэгэла, кисточки, образец рисунка, салфетки.

Нуралсалай үйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Үхижүүдые хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ буряад арад зоной хубсаан (дэгэл) тухай үхижүүдтэ хөөрэнэ. Эрэ хүнэй дэгэл хайшаа харанхай энгэртэй байхаб гэжэ хөөрэлдэнэ. Эрэ хүнэй буряад дэгэлтэй зурагуудые үхижүүдтэ харуулна.

2. Гол үе.

Эрэ хүнэй дэгэлэй энгэрэй бэлэдхэлнүүдье, агаарай шаригуудые, гуаштай аягануудые, биирэнүүдье үхижүүдтэ тараана. Агаарай шаригаа гуаштай аяга руу буулгана. Тингээд, шэрэтэй шааригуудаараа эрэ хүнэй энгэрэй бэлэдхэлнүүдье нягтаар шердэнэ. Биирээр нягтаар гоёно. Ажалай үүлээр гарцаа салфеткаар аршана, үүлдэнь ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: Эхэнэр хүнэй буряад хубсаан. «Уужа гоёхо»

Хүбэн модонуудаар зуралгын техникэ

Задачи: продолжить знакомство с техникой рисования ватными палочками; учить красиво украшать рисунки; учить аккуратно работать с красками.

Материал: хүбэн модонууд, сагаан саарлан дээрэ нянхай эхэнэр хүнэй дэгэлэй энгэрэй бэлэдхэлнууд, жэшээ болгон харуулха зургууд, салфетканууд.

Нуралсалай үйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Үхижүүдые хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ буряад арад зоной хубсаан (дэгэл) тухай хөөрэлдөө үргэлжлүүлнэ. Эхэнэр хүнэй уужа ямар байдаг бэ? Эхэнэр хүнэй буряад дэгэлтэй, ужатай зурагуудые үхижүүдтэ харуулна.

2. Гол үе.

Эхэнэр хүнэй уужын бэлэдхэлнуудые, хүбэн модонуудые, гуаштай аягануудые, үхижүүдтэ тараана. Хүбэн модонуудаа гуаштай аяга руу буулгана. Тийгээд, шэрэтэй модонуудаараа эхэнэр хүнэй уужын бэлэдхэлнууд дээрэ угзлануудые няятаар зурана. Өөрын дуратай үнгөөр зурана. Ажалай нүүлээр гарцаа салфеткаар аршана, нүүлдэнь ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Март

Темэ: Хабар ерэбэ. «Байгаалиин пейзаж»

Бажуунхай саарлаар зуралгын техники

Задачи: продолжать знакомство с техникой рисования мятый бумагой; расширять знания о весне.

Материал: белые салфетки, цветной картон, тарелочки с гуашью, кисточки, картинки с весенним пейзажем, салфетки.

Нуралсалай үйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Үхижүүдые хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ «Хабар ерэбэ» гэжэ шүлэг үхижүүдтэ уншана. Хабартаа Байгаали ямар болодог бэ? г.м. асуудалнууд дээрэ хүдэлнэ. Байгаалиин зурагуудые харуулна.

2. Гол үе.

Салфеткануудые гар соогоо зөөлэн болотор бажууна, гуаштай аяга руу саарлануудаа буулгаад, үнгэтэ картон дээрээ хабарай пейзаж зурана. Биирээр хажуу тээгүүр няятаар хүдэлнэ. Ажалай нүүлээр гарнуудаа салфеткаар аршана, ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: Эжын найндэр. «Эжыдээ бэлэг-зүүдхэл»

Хургануудаар зуралгын техники

Задачи: продолжать тему рисования пальчиками; учить детей аккуратно рисовать; развивать мелкую моторику движение рук, воображение, память.

Материал: разноцветный картон (нарисованный карандашом бусы), тарелочки с гуашью, образец рисунка, Унгэтэ картонууд дээрэ харандаашаар зүүдхэл (бусы) зуранхай, гаштай аяганууд, салфетки.

Нуралсалай үйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Үхибүүдые хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ үхибүүдтэй хамта «Эжыдээ дуратайб, эжидээ баяртайб» гэжэ дуу дуулана. Эжымнай маанадта эгээл сэнтэй, эгээл дуратай хүн гэжэ үхибүүдээр хөөрэлдэнэ. Зүүдхэл зураатай зурагуудые харуулна.

2. Гол үе.

Үхибүүд хургануудаа дуратай үнгэтэй гаштай аяга руу буулгаад, картон дээрэ эжидээ зүүдхэл нягтаар зурана. Ажалай үүлээр гарнуудаа салфеткаар аршана, ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: Убэлзэдг шубууд. «Зана шубуухай мүшэ модон дээрэ һууна»

Альгануудаар ба хургануудаар зуралтын техникэ

Задачи: учить детей работать группой, вместе; обогатить словарный запас детей новыми словами-зана шубуун и мүшэ модон.

Материал: большой картон (ватман), тарелочки с гуашью, кисточки, образец рисунка, салфетки.

Нуралсалай үйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Үхибүүдые хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ үхибүүдтэй үбэлзэдг шубууд тухай хөөрэнэ. Шэнэ үгэнүүдтэй танилсуулна-Зана шубуухай (снегирь), мүшэ модон (рябина). Зурагуудые харуулна.

2. Гол үе.

Хахад альгаяа улаан үнгөөр шэрдээд, нүгөө хахадыень хургануудтаяа хара үнгэтэй гуашаар шэрдээд, сагаан картон дээрэ альганайнгаа сараа табина. Тийгээд, альгануудаа салфеткаар аршана. Хүрийн үнгэтэй гуашь руу бийрээ буулгаад, мүшэ модониинь зурана. Хургануудаа улаан үнгэтэй гаштай табаг руу буулгаад, мүшэ модоний жэмэс зурана. Ажалай үүлээр гарнуудаа салфеткаар аршана, ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: Дулаан орон руу нийдэдг шубууд «Хун шубуун»

Альгануудаар зуралтын техникэ

Задачи: продолжать тему рисования ладошками; развивать умение красить фломастерами и кисточками части тела лебедя, развивать мелкую

моторику рук; расширять знания о птицах. Обогатить словарный запас детей новым словом – хун шубуун.

Материал: горлубой картон, тарелочки с гуашью, фломастер, кисточки, образец рисуека, салфетки.

Нуралсалай ўйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Үхижүүдые хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ үхижүүдтэ дулаан орон руу нийдэдэг шубууд тухай хөөрэнэ. Шэнэ «Хун шубуун» гэжэ үгэтэй танилсуулна. «Хун шубуун» тухай богонихон онтохо уншана.

2. Гол үе.

Али нэгэ гарайнгаа альгаяа гуаштай табаг руу буулгаад, сэнхир үнгэтэй зузаан саарлан дээрэ альганийнгаа сараа табина. Гарнуудаа салфеткаар аршаад, биирэ бяряд гуаштай табаг руу буулгана. «Хун шубуунай» хажуугаар зурлаануудые шэрэтэй биирээр татана. Фломастераар хушуун, нюдэ зурана. Ажалай һүүлдэ гарнуудаа салфеткаар аршана, ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Апрель

Темэ: Амиды ба амигуй байгаали. Хорхой шумуул. Орхой наглагар помпонуудаар зуралгын техникэ

Задачи: познакомить детей с новой техникой рисования пышными помпонами; развивать знания детей о насекомых; развивать воображение, мелкую моторику рук, движение рук. Прибавить к словарному запасу детей слово-орхой

Материал: пышные помпоны, прищепки, тарелочки с гуашью, кисточки, цветной картон, образец рисунка, салфетки.

Нуралсалай ўйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Үхижүүдые хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ үхижүүдтэ амиды ба амигуй байгаали тухай хөөрэнэ. Таабаринуудые таалгана. Орхой-гэжэ шэнэ үгэтэй танилсуулна. Орхой зуранхай зурагуудые харуулна.

2. Гол үе.

Үхижүүд помпонуудые прищепкэдээд, гуаштай аяга руу буулгажа, картон дээрэ орхой зурана. Өөрын дуратай үнгэнүүдээр хүдэлнэ. Биирээр зурагаа заанана. Ажалай һүүлдэ гарнуудаа салфеткаар аршана, ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: Замбуулин (Космос)

Воскоор хэгдээн харандаашуудаар зуралгын техникэ

Задачи: продолжать знакомство с техникой рисования восковыми карандашами; учить рисовать кисточками звёздочки; обогатить словарный запас детей новым словом-замбуулин.

Материал: восковые карандаши, белый картон, тарелочки с гуашью, кисточки, образец рисунка, салфетки.

Нуралсалай ўйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Үхибүүдые хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ үхибүүдтэ замбуулин тухай шүлэг хөөрэнэ. Зурагуудые харуулна.

2. Гол үе.

Сагаан саарлан дээрэ воскоор хэгдэхэн харандаашуудаар замбуулин зурана. Биирээр мүшэдүүдые зурана. Ажалай нүүлдэ гарнуудаа салфеткаар аршана, ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: Байгаали. Заря – ёжик
Бажуунхай саарлаар зуралгын техникэ

Задачи: закрепить тему рисования мятым бумагой; расширять знания о жизнедеятельности ёжика; обогатить словарный запас детей новым словом – заря. Повторить цвета- хүрин, боро.

Материал: салфетки, белый картон, трафареты ежика, тарелочки с гуашью, кисточки, образец рисунка, салфетки.

Нуралсалай ўйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Үхибүүдые хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ үхибүүдтэ Заря тухай хөөрэнэ. Заря-гэжэ шэнэ үгэтэй үхибүүдые танилсуулна. Таабаринуудые таалгана. Зурагуудые харуулна.

2. Гол үе.

Салфеткануудые гар соогоо зөөлэн болотор бажууна, хүрин, боро гуаштай аяга руу салфеткануудаа буулгаад, картоноор хээн зарягай бэлэдхэлнүүдые шэрдэнэ. Биирээр нюдэ, ама, шэхэн г.м. нягтаар зурана. Ажалай нүүлдэ гарнуудаа салфеткаар аршана, ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: Амигүй байгаали. «Наран»

Альганудаар зуралгын техникэ. Бүлгэмэй хамта худэлмэри

Задачи: закрепление темы рисования ладошками. Расширять знания о природе. Развивать воображение, память. Учить работать группой.

Материал: белый картон, тарелочки с гуашью, кисточки, образец рисунка, салфетки.

Нуралсалай ўйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Үхижүүдэл хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ үхижүүдтэй байгаали-гээшэмнэй хүн зоноор хэгдээгүй, бидэниие тойроод байнан юумэн, наран, тэнгэри, мүшэд, гол горхонууд, хада ууланууд, байгал далайнууд, хурьнэн газар, санан, бороо, шүүдэр, хюруу-хуу байгаали болоно гэж хөөрэнэ. Байгаалиин зурагуудые харуулна.

2. Гол үе.

Томо сагаан саарлан дээрэ түхэрээн сахариг зурана. Бийрэ шара үнгэтэй гуашь руу буулгаад, сахариг шэрдэнэ. Үхижүүд альгануудаа шара үнгэтэй гуашь руу буулгаад, сахаригаа тойруулан альгануудайнгаа сараа саарлан дээрэ табина. Бийрээр нюдэ, ама г.м. зурана. Ажалай нүүлдэ гарнуудаа салфеткаар аршана, ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Май

Темэ: Байгал далай. Ургамалай байгаали
Дабнаар зуралгын техникэ

Задачи: знакомство с новой техникой рисования солью; расширять знания детей об озере Байкал.

Материал: соль поваренная, крупная, клей ПВА в тарелочках, тарелочки с гуашью, кисточки, цветной картон, образец рисунка, салфетки.

Нуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Үхижүүдэл хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ үхижүүдтэй Байгал далай, Байгал далайн ургамалай байгаали тухай хөөрэнэ. Байгал далай — бүхын дэлхэйн эгээл гүнзэг нуур, дабнагуй унатай гэж үхижүүдтэй хөөрэнэ.

2. Гол үе.

ПВА сабуунтай аяга руу биирэнүүдээ буулгаад, картон дээрэ гаргана. Сабуунаар шэрдэхэн нуури дээгүүр дабна адхана. Хатахадань, улув дабныен уганаана. Үнгэтэ гуашнуудаар няалданхай дабнан дээгүүрээ ургамалнуудые зурана, шэрдэнэ. Ажалай нүүлдэ гарнуудаа салфеткаар аршана, ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: Амитадай байгаали. «Загаан»

Гофрокартоноор тамга зуралгын техникэ

Задачи: закрепить тему рисования гофрокартоном; развивать чувство композиции, творческое воображение, мелкую моторику рук.

Материал: разделённые вдоль пополам картонные трубочки, готовые тарелочки с гуашью, кисточки, трафареты рыбок, образец, салфетки.

Нуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Үхибүүдые хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ үхибүүдтэ загаан тухай хөөрэнэ. Таабаринуудые таалгана. Зурагуудые харуулна.

2. Гол үе.

Загаануудай бэлэдхэлнүүдые, бийрэнүүдые, гуаштай аягануудые үхибүүдтэ тараана. Утаашань хоёр болгонон трубка гуашь руу буулгаад, загаануудайнгаа бэлэдхэлнүүд дээрэ хашарбануудые тамгална. Үхибүүн өөрын дуратай үнгөөр хүдэлийн. Бийрээр силуэт, нюдэ, ама нягтаар зурана. Ажалай нүүлдэ гарнуудаа салфеткаар аршана, ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: Унан дороги байгаали. «Амиды шулуунууд – Мэлхэй». Бүлгэмэй хамта хүдэлмэри

Шулуун дээрэ гуашаар зуралгын техники

Задачи: познакомить детей с новой техникой рисования на камнях; развивать чувство композиции, творческое воображение, мелкую моторику рук; обогатить словарный запас новым словом – Мэлхэй.

Материал: один большой камень, один средний камень, четыре маленьких одинаковой формы камни, два маленьких чёрных глаза, тарелочки с гуашью, кисточки, картон, салфетки.

Иуралсалай үйлн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Үхибүүдые хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна. Хүмүүжүүлэгшэ үхибүүдтэ унан дороги байгаалин байдал тухай хөөрэнэ. Мэлхэй гэжэ шэнэ үгэтэй танилсуулна, мэлхэй тухай хөөрэнэ. Зурагуудые харуулна.

2. Гол үе.

Хүмүүжүүлэгшэ томо шулуу картон дээрэ табина. Үхибүүд ногоон үнгэтэй гуашаар шулуугаа шэрдэнэ, хатахадань дээрэнээнь хурин үнгэтэй гуашаар зураг зурана. Дүрбэн жэжэ шулуу ногоон үнгөөр шэрдэнэ. Томо шулуу тойруулаад жэжэ шулуунуудаа табина. Нэгэ шулуу ногоон үнгөөр шэрдээд, харахан нюдэнүүдээр гоёно. Мэлхэйн толгой болгоно, томо шулуунай хажууда табина. Ажалай нүүлдэ гарнуудаа салфеткаар аршана, ухаар угаана.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: Байгал далайн долгинууд. Бүлгэмэй хамта хүдэлмэри

Альгануудаар ба хургануудаар зуралгын техникин шадабари бэхижуулхэ

Задачи: развивать чувство композиции, воображение, фантазию, память.

Материал: белый картон, тарелочки с гуашью, кисточки, образец рисунка, салфетки.

Нуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд.

Үхибүүдые хэшээлэй сэдэб ба зорилгонуудаар танилсуулна.
Хүмүүжүүлэгшэ үхибүүдтэ Байгал далай тухай эрдэм мэдэсэ бэхижүүлнэ.

2. Гол үе.

Томо сагаан саарлануудые, сэнхир, ногоон үнгэтэй гуаштай табагуудые, биирэнүүдые үхибүүдтэ тараана. Альгануудаа гуаштай табаг руу буулгаад, саарлан дээрэ альгануудайнгаа сараа табина. Гарнуудаа салфеткаар аршаад, хургануудаа гуаштай табаг руу буулгаад, хургануудаараа долгинуудые зурана. Биирээр зурагаа заханаа. Зуралгын нүүлдэ гарнуудаа салфеткаар аршана, ухаар угаанаа.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Хүхюүтэй хургаханууд

(Нетрадиционная техника рисования)

(4-5 лет)

СЕНТЯБРЬ

Темэ: «Намар. Намарай шэнжэ»

Үнгэтэ эльхээр (манна хүрпээгээр) зуралгын техники

Задачи: Расширять знания об осени, осенних признаках; познакомить с нетрадиционной техникой рисования манной крупой; развивать чувство композиции, творческое воображение, цветовосприятие, мелкую моторику рук.

Материалы: листы картона или альбомной бумаги, шаблоны листьев, простые карандаши, кисточки, клей ПВА, ложечки, тарелки, песок оранжевого, красного, зеленого, желтого цвета или манная крупа, поролоновые губки, гуашь, влажные салфетки.

Нуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ үхибүүдээр намар ба намарай шэнжэнүүд тухай хөөрэлдэнэ.

2. Гол үе.

Намарай набшаануудые зураха дурадхал оруулна. Үнгэтэ эльхээр (манна хүрпээгээр) зуралгын техникэтэй танилсуулна, зуралгын шатануудые харуулна.

1-дэхи вариант. Нэн түрүүн картон абаха. Тэрээн дээрэ набшаана табяад, хэбыен тойруулан харандаашаар зураад, нөөргэнь абаха. Хэб набшаан дээрэ ПВА сабуу биирээр түрхихэ. Һайхаашаагданан эльхэ бага багаар халбагаар адхаха. Хургаараа гү, али альгаараа эльхээз набшаандаа дарааха. Набшаандаа элдэб үнгүн эльхэ хэрэглэхэдэ болохо. Улүү эльхэ тарелкэ руу нэжэхэ.

2-дохи вариант. Альбомой саарлаа абаха. Дээрнь набшаана табиха. Набшаанай хэб тойруулан харандаашаар зураад, нөөргэнь абаха. Саашань хэб

набшаан дээрэ ПВА сабуу түрхихэ. Дээрэнь бага багаар халбагаар хүрпээ адхахаа. Хургаараа гү, али альгаараа хүрпээ набшаандаа дараахаа. Хүрпээн хатахые хүлеэхэ. Хатахадань, үлүү хүрпээ тарелкэ руу нэжэхэ. Нүүлдэнь набшаанайнгаа газаа талыен өөрынгөө дуратай үнгөөр поролон губка хэрэглэжэ, гуашаар шердэхэ.

Ажалай нүүлдэ гарнуудаа шиигтэй салфеткаар аршаха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: «Намарай ургаса»

Хүбэн modoхонуудаар зуралгын техникэ (пуантилизм)

Задачи: Учить рисовать ватными палочками осенний урожай (овощи); развивать навыки работы с гуашью.

Материалы: Листы бумаги с контурами овощей, ватные палочки, гуашь, влажные салфетки.

Нуралсалай ўйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ үхижүүдээр намар ба намарай ургаса тухай хөөрэлдэнэ.

2. Гол үе.

Хүмүүжүүлэгшэ намарай ургаса зураха дурадхал оруулна. Хүбэн modoхонуудаар зуралгын техникэтэй танилсуулна, зуралгын шатануудые харуулна.

Найхашаагданаан овощой хэб стол дээрээ табиха. Хүбэн modo овоощдо таарага гуашь шэрэдэ шэхэжэ абаад, хэб дээрээ олон ашагуудые табиха. Хүбэн modo ёсэх өөдэнь харуулаад, хэб дээрээ янала дараажа зураха хэрэгтэй. Үлүү шангаар дараахаа хэрэггүй.

Ажалай нүүлдэ гарнуудаа шиигтэй салфеткаар аршаха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: «Ойн захада нархяагууд ургаба»

Дабнаар зуралгын техникэ

Задачи: Познакомить с техникой рисования гуашью по соли; расширять знания детей о грибах и их видах.

Материалы: Листы бумаги с контурным изображением грибов, карандаши, акварельные краски, гуашь, кисточки, иллюстрации и муляжи грибов, клей ПВА, соль, влажные салфетки.

Нуралсалай ўйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ үхижүүдээр нархяагууд тухай хөөрэлдэнэ.

2. Гол үе.

Хүмүүжүүлэгшэ нархяаг зурахые дурадхал оруулна. Дабнаар зуралгын техникэтэй танилсуулна, зуралгын шатануудые харуулна.

Саарлан дээрэ зуранхай нархяаг дээрэ бийрээр ПВА сабуу түрхихэ, тийгээд зураг дээрээ дабна адхахаа. Хатахыен хүлеэн абаад, нархяагхаа үлүү

дабныен һэжэхэ. Хүсэд хатахадань, нархяагаа акварель ба гуашь шэрэнүүдээр дүүрэн дүрсэтгэй болгохо.

Ажалай һүүлдэ гарнуудаа шиигтэй салфеткаар аршаха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

ОКТЯБРЬ

Темэ: «Минии бүлэ»

Альгаараа зуралгын техникэ

Задачи: Познакомить с техникой рисования ладошкой; развивать умение рисовать фломастерами и гуашью; развивать мелкую моторику; расширять представления о семье.

Материалы: альбомные листы, набор гуаши, кисти, фломастеры, стакан с водой, влажные салфетки.

Иуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ үхибүүдээр гэр бүлэ тухай хөөрэлдэнэ.

2. Гол үе.

Хүмүүжүүлэгшэ өөрынгөө гэр бүлэ зурахые дурадхал оруулна. Альгаараа зуралгын техникэтэй танилсуулна, зуралгын шатануудые харуулна.

Альгаяа дуратай унгэтэй гуаштай табаг руу хэхэ, үгы haа альгаяа гуашаар шэрдэхэ. Тийгээд альганайнгаа сараа саарhan дээрэ табиха. Алишье альгаараа зуража болохо. Силуэт үхибүүн өөрөө фломастернуудаар, али биирээр зураха (нюдэ, ама, хамар, үнэ г.м.)

Ажалай һүүлдэ гарнуудаа шиигтэй салфеткаар аршаха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: «Минии гэр»

Фроттаж техникэ

Задачи: Учить детей передавать в рисунке образ дома; формировать умение рисовать отдельные предметы; закреплять представление о форме предметов, величине.

Материалы: листы плотной бумаги, шаблоны разных домов с прорезями окон, восковые карандаши, влажные салфетки.

Иуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ үхибүүдээр амитадай, шубуудай болон хүн зоной гэр тухай хөөрэлдэнэ.

2. Гол үе.

Гэр шэнэ аргаар зуража нурахые дурадхана. Хүмүүжүүлэгшэ зуралгын шатануудые харуулна.

Үхибүүн элдэб янзын гэрийүүдэй шаблон дээрэ саарhаяа табиха. (Шаблонийен саарhanдань скотчоор торгоохо). Саашань саарhan доро байhan шаблон дээрээ воскоор хэгдэхэн харандаашаар зурлаануудые татан шэрдэнэ. Гэрэй хажуу талыен үхибүүн өөрын дураар шэрдэнэ, ондоо юумэ зурана.

Ажалай һүүлдэ гарнуудаа шиигтэй салфеткаар аршаха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: «Тоонто нютаг»

Шүдэнэй щёткоор зуралгын техникэ

Задачи: Познакомить с техникой рисования зубной щеткой; развивать внимание, умение ориентироваться в пространстве, эстетическое восприятие, наглядно-образное мышление и творческое воображение; учить передавать в рисунке простые сюжеты, рисовать дома, улицу, людей.

Материалы: альбомные листы, гуашь, краски, зубные щетки, вода, пластиковые линейки или расчески, шаблоны из мира живой и неживой природы, трафареты, влажные салфетки.

Иуралсалай үйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ нютаг тухай хөөрэлдөө үнгэргэнэ.

2. Гол үе.

Нютагайнгаа байгаали зурахые дурадхана. Шүдэнэй щёткоор зуралгын техникэтэй танилсуулна, зуралгын шатануудые харуулна.

Шүдэнэй щётко ухаар норгodoхо, улуу уйыннь һэжэрхэ, щёткоёо багаханаар гуаштаад, щётко зүүн гартаа, шугам (нам) баруун гартаа бариха. Саарhan дээрэ щёткын шэрүүниень өөрөө саашань эрьоулээд, түргөөр шугамаар щёткынтоо шэрэ дүрсэ харуулалтын юумэнэй хэб (трафарет) дээрэ сэсэргэхэ. Сэсэргэнэн соохорнуудай томо багье хубилгахада болоно (Щёткоёо дүтэ холо бариха). Угы haа бага шийгтэйшэг шүдэнэй щётко гуаштаад, биирэ шэнгээр модонуудые, ногоо г.м. зураха.

Ажалай һүүлдэ гарнуудаа шийгтэй салфеткаар аршаха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: «Баглаа шаригуудые хүмүүжүүлэгшэдээ барихаб»

Агаарай шаригуудаар зуралгын техникэ

Задачи: Учить выполнять оттиск шариками; развивать мелкую моторику и координацию движения рук; вызвать положительный отклик на результаты своего творчества.

Материалы: Листы белой и цветной бумаги, ножницы, клей, слегка надутые воздушные шары, тарелки с гуашью, кисточки, салфетки.

Иуралсалай үйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ, тэрэнэй ажал ба сэсэрглиг тухай, хүмүүжүүлэгшэнэртэ ямар бэлэгүүдые бариха тухай хөөрэлдөөн.

2. Гол үе.

Хүмүүжүүлэгшэ шаригуудаар зуралгын техникэтэй танилсуулна.

Сэсэгүүдэй юун соо байдагье нураха. Ваза саархаар хайшалжа абаад, саарhan дээрэ няаха. Саашань биирэ абаад, ногоон гуашь соо тэрэнэе шэхэхэ. Тийгээд сэсэгүүдэй эшэнүүдые ваза сооноо зурлаатан татаажа зураха. Саашань бага улеэгдээн шарик абаад, дуратай үнгэтэй гуашь соо багаханаар хэжэ

абаад, ваза соо байха сэсэгүүдые тамга табин эшэнүүд дээгүүр, эшэнүүдэй хажуу талаарнь зураха. Шангаар шаригаа дарангүй, табяад - абаад зураха.

Ажалай нүүлдэ гарнуудаа шиигтэй салфеткаар аршаха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

НОЯБРЬ

Темэ: «Гэрэй амитад»

Вилкээр зуралгын техники

Задачи: Познакомить с техникой рисования вилкой; расширять знания о домашних животных; активизировать в речи прилагательные (мягкая, пушистая, рыжая, черная и т.д.); развивать ориентироваться на листе бумаги, учить передавать в рисунке особенности внешнего вида кошки.

Материалы: альбомные листы, вилки (удобней одноразовая), гуашь, заготовки глаз, носа и усов, клей ПВА, влажные салфетки.

Нуралсалай үйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ гэрэй амитад тухай ба өөрынгөө мийсгэй тухай хөөрэжэ үгэхье үхижүүдэг дурадхана.

2. Гол үе.

Мийсгэйе нооцотой болгохын тула шэнэ зуралгын техникэтэй танилсуулна, зуралгын шатануудые харуулна.

Вилкээз гуашь соо хэжэс абаад, мийсгэйн нооцо тамга табин саарлан дээрэ зураха. Сааралыа эрьелдүүлэн байжа, сахаригай формоор шэрдэхэ. Саашань ажалайнгаа хатахада, бэлэн бэлэдхэлнүүдээр мийсгэйдэ нюоднүүдые, хоншоор, нахал ПВА сабуугаар няаха.

Ажалай нүүлдэ гарнуудаа шиигтэй салфеткаар аршаха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: «5 хушуу мал»

Пластилинаар зуралгын техники

Задачи: Познакомить с нетрадиционной техникой рисования – пластилиновографией; развивать умение работать с пластилином (сплющивать и оттягивать пластилин по поверхности листа, скатывать «колбаски», делать завитки), развивать чувство композиции, аккуратность, мелкую моторику рук.

Материалы: пластилин, картон, kleenki, шаблоны овечки, влажные салфетки.

Нуралсалай үйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ үхижүүдээр буряад арадай 5 хушуу мал ба хонин тухай хөөрэлдэнэ.

2. Гол үе.

Хониной дурсэнүүдые пластилинаар зуралгын техникэтэй танилсуулна,

Пластилинhaа багахан хүсөөг таһалжа абаад, тэрэнээ картон гү, али клеёнко дээрэ мухарюулж, «колбаска» болгохо. «Колбаская» сахаригтуулан орёохо. Сахаригуудаа абажа, шаблон хониной бээ дээгүүр няаха.

Ажалай нүүлдэ гарнуудаа шиигтэй салфеткаар аршаха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: «Зэрлиг амитад»

Хүрпээгээр зуралгын техники

Задачи: Учить детей работать с крупами; аккуратно наносить клей на детали работы; развивать умение детей работать самостоятельно.

Материалы: белый картон с изображением ежики, белки, клей ПВА, контейнеры с манной, пшеничной и гречневой крупами, песком, акварельные краски, кисточки (цветные карандаши), влажные салфетки.

Нуралсалай үйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ намар ба намарай шэнжэнүүдье нэрлэхэй дурадхана. Хүн зоной намарай ажал хүдэлмэри тухай хөөрэлдэнэ. Ойн амитадай үблэйнгөө эдээ хоол бэлдэлгэ тухай нануулна.

2. Гол үе.

Заряа хэрмэн хоёрто дэгэлтиен үмдэхүүлжэ, эдээ хоолоо бэлдэхьиень эльгээхэ дурадхал оруулна. Зуралгын шатануудые харуулна.

Зарягай гү, али хэрмэнэй дурсэтий сагаан картон абаад, заряа (хэрмэн) дээрэ ПВА сабуу няаха. Тийгээд тааруулж хүрпээ гү, али эльхэ адхаад, зураглаан юумэнэйнгээ дурсэ бии болгохо. Үлүүчен һэжэхэ.

Үхибүүн өөрын нанамжаар зарягай (хэрмэнэй) хажуугаар биирээр гү, али үнгэтэ харандаашуудаар ногоо, нархяаг, жэмэс, намар, модо г.м. зураха.

Ажалай нүүлдэ гарнуудаа шиигтэй салфеткаар аршаха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: «Халуун ороной амитад»

Биирээр хэлбэри соо шэрдэлгын техники

Задачи: Продолжать учить детей кистью закрашивать предмет внутри контура; упражнять в рисовании пальчиком пятен.

Материалы: Листы бумаги с нарисованным силуэтом жирафа, гуашь, кисточки, влажные салфетки.

Нуралсалай үйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ халуун орондо байдаг амитад тухай хеөрэнэ. Анаашын зураг харуулна, тэрээн тухай хөөрэлдөө үнгэргэнэ.

2. Гол үе.

Үнгэгүй анаашые шэрдэхье хүмүүжүүлэгшэ дурадхана, зуралгын шатануудтай танилсуулна.

Анаашые шара үнгөөр шердэхэ. Хатахыен хулэхэ. Саашань анаашын туруу, һүүл, дэлхэн гурбын хүрин гү, али хара шэрээр шердэхэ. Тийгээд гуашь руу хэгдэнхэн хургаараа ашагуудые (точконуудые) табиха.

Ажалай һүүлдэ гарнуудаа шиигтэй салфеткаар аршаха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

ДЕКАБРЬ

Темэ: «Үбэл ерээ»

Пекинсөө хапуусын набшааар ба хүбэн модоор зуралгын техникэ

Задачи: Познакомить с приемом отпечаток (оттиск) капустным листом и рисование ватной палочкой; учить прижимать капустный лист к цветной бумаге и наносить оттиск на бумагу; способствовать развитию детского творчества при самостоятельном выполнении работы.

Материалы: листы синего, голубого цвета, ватные палочки, капустные листы, гуашь белого цвета, смешанная с несколькими капельками зубной пасты, кисточки, влажные салфетки.

Иуралсалай үйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ үбэл, үбэлэй шэнжэнүүд, үбэлэй нааданууд тухай зурагуудые хэрэглэжэ, хөөрөлдөө үнгэргэнэ.

2. Гол үе.

Үбэлэй байгаали гоё зандаа үлэхыен туршалга хэхье дурадхана. Хапуусын набшааар ба хүбэн модохонуудаар зуралгын техникэтэй танилсуулна.

Модон дээрэхи сэн ба сагаан сахранай найнаар харагдахын тула хүхэ, сэнхир хүхэ үнгэтэй альбомно саарлан дээрэ зураха.

Биирэ баряяд, шүдэнэй паста холинхой сагаан гуашаар хапуусын набшаа дүбэгэр тала дээрэн шердэхэ. Тэрэнээ абажа, саарлан дээрэ шангаар дараангүй няян дараад абаха. Хүбэн модо сагаан гуашь соо хэжэ абаад, модоной хажуу тээгүүр абаахай саа зураха. Биирэ гуашь хөөрье хэрэглэжэ, модоной дүрээ дүүрэн болгохо (модоной эш ба наалаа мүшэрнүүдые зураха).

Ажалай һүүлдэ гарнуудаа шиигтэй салфеткаар аршаха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: «Үбэлэй нааданууд»

Монсогойлжон саарлаа зуралгын техникэ

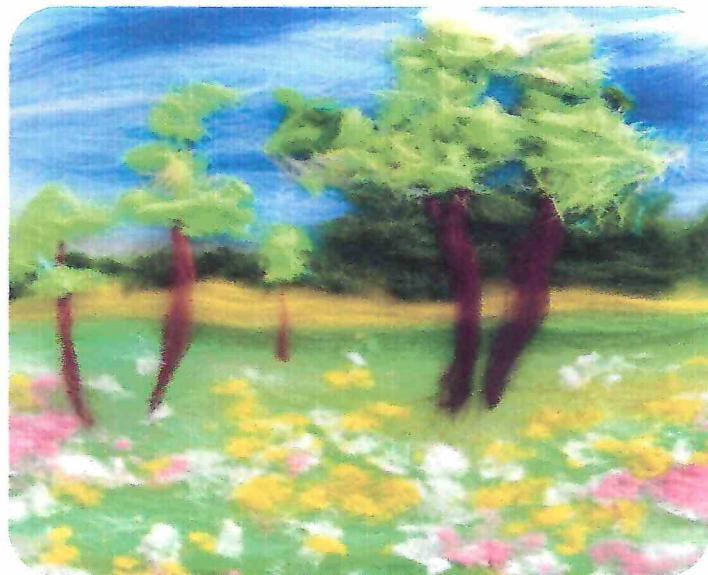
Задачи: Познакомить с техникой рисования – оттиск скомканной бумагой; продолжать учить детей передавать особенности изображаемого предмета; учить дорисовывать образ с помощью красок.

Материалы: голубой или синий лист картона, тарелки с белой гуашью, слегка разведенной водой, комки смятой бумаги, гуашь, кисточки, влажные салфетки.

Иуралсалай үйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Темэ: Намарай байгаали
«һээвүү даралга» (6-7 лет)

Темэ:
хархяаг

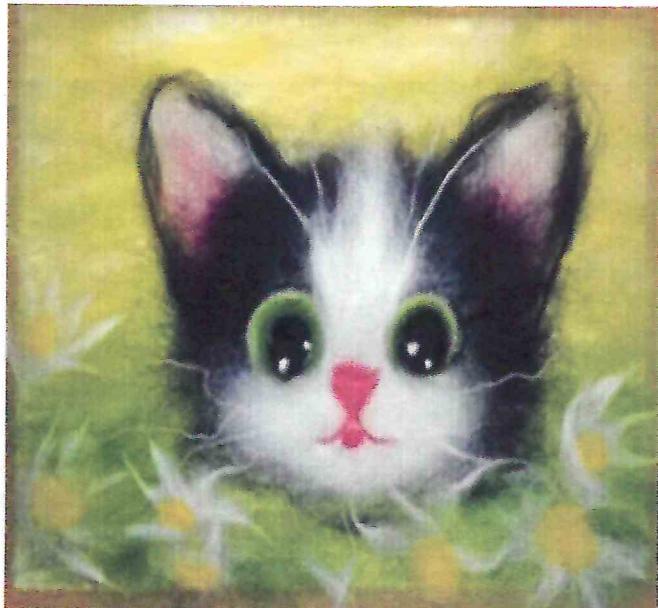
Темэ:
Сэсэгүүд

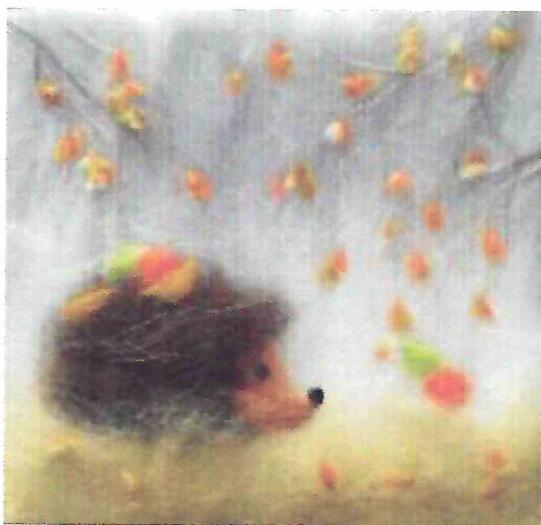
Темэ:
Үбэлэй гэр

|Темэ: Мийсгэй

Темэ: Заряа

Темэ: Шэнэ жэлэй гоёолто. Бусанууд

Тема: Сэсэг «Алаг нюдэн»

Темэ: Намуу сэсэг

Темэ: Нээлийн гэр

Темэ: Хабарай сэсэгүүд

Темэ: Эжыдээ бэлэг

Темэ: Эрбээхэй

Темэ: Байгалай эрьеын шара сэсэгүүд

Темэ: Нерпэ

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ үбэлэй нааданууд тухай хөөрэлдөө үнгэргэнэ. Сahan хүн тухай шүлэг уншана.

2. Гол үе.

Сahan хүндэ нүхэрые зураха дурадхал оруулна. Сahan хүниие монсойлгонон саархаар зуралгын техникэтэй танилсуулна.

Саарха томо бага шарнууд болгожо, тааруулжа монсогойлхо. Томо монсогойлжон саарха абаад, тэрэнээ сагаан гуашта үзүүртэнь шэхэжэ абаад, картон дээрэ тамга табиха. Нүүлдэнь бага монсогойлжон саарха гуаштаад, зураан томо шар дээрэ үшээ нэгэг тамгалха.

Сahan хүнэй хатахада, зураглаха хэрэгсэлнүүдээр дүрсээ өөрын һанамжаар дүүрэн болгохо (нюдэ, ама, хамар, малгай г.м. юумэ зураха).

Ажалай нүүлдэ гарнуудаа шингтэй салфеткаар аршаха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: «Сагаан үбгэнэй дархалдаг газар (мастерской)»

Үхижүүдэй өөрын һанамжаар зуралга

Задачи: создать условия для рисования в традиционной и нетрадиционной технике по замыслу, развивать творческую активность и способности детей.

Материалы: материалы для рисования в традиционной и нетрадиционной технике, влажные салфетки.

Иуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Үбэлдөө болодог Шэнэ жэлэй һайндэр тухай хөөрэлдөөн үнгэрэгдэнэ. Шэнэ жэл тухай шүлэгүүд уншагдана, дуунууд шагнагдана ба дуулагдана.

2. Гол үе.

Шэнэ жэлэй хасуури гоёолгын ажал хүдэлмэри ябуулха тухай хөөрэлдэнэ. Хасууринуудые өөрын һанамжаар зурана, заншалта ба заншалта болоогүй зуралгын хэрэгсэлнүүдые хэрэглэжэ, гоёолтонуудые зохёено.

Ажалай нүүлдэ гарнуудаа шингтэй салфеткаар аршаха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: «Шэнэ жэлэй нааданхайнууд»

Воскоор хэгдэнхэй мелээр болон акварельнэ шэрээр зуралга

Задачи: Продолжать учить детей рисовать восковыми мелками и акварелью; развивать воображение.

Материалы: вырезанные из бумаги круги, восковые мелки, акварельные краски, кисточки, влажные салфетки.

Иуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ хасуури тухай шүлэг уншана. Һайндэрэй хасууриин гоёолтонууд тухай хөөрэлдэнэ.

2. Гол үе.

Хасууриин гоёлто зурахые дурадхана.

Воскоор хэгдэнхэй мелэр саарлан круг, али овал шэмэглэхээ

(угалзануудые зураха). Нүүлдэн тэрэнэе акварельнэ шэрээр шэрдэхэ.

Нааданхайнуудаа хасуури дээгүүр үлгэхэдэ болохо.

Ажалай нүүлдэ гарнуудаа шиигтэй салфеткаар аршаха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

ЯНВАРЬ

Темэ: «Сагаан эдээн»

Трубочкануудаар зурагын техники

Зорилго: Познакомить с нетрадиционной техникой рисования коктейльными трубочками; развивать ассоциативное мышление, воображение в изображении белой пищи (творога или сыра).

Материалы: Листы картона, шаблоны тарелки и сыра, белая и черная гуашь, трубочки коктейльные, штемпельные подушки, кисточки, клей ПВА влажные салфетки.

Нуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ буряад арадай Сагаан нарын найндээ ба сагаан эдээн тухай хөөрэлдөө үнгэргэн.

2. Гол үе.

Сагаан эдээндэ ородог творог сыр хоёрые коктейльнэ трубочкаар зурахые дурадхана.

Творог зурахын тула трубочкин үзүүр жэжээр хайшаар хэршээд, хажуу тээшэнь гаргаха. Картон дээрэ табагай хэб ПВА сабугаар няаха. Тийгээд коктейльнэ трубочка сагаан гуаштай штемпельнэ дэрэдэ няажа абаад, табаг дээрэ байнан творог зураглаха.

Сыр зурахын тула трубочккая шара гуаштай штемпельнэ дэрэдэ няажа абаад, сырэй хэб дээрэ сэхэ дээшэнь баряд, ашагуудые табиха.

Ажалай нүүлдэ гарнуудаа шиигтэй салфеткаар аршаха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: «Буряад эдээн (бууза, боово)»

Хүбэн ээрэмхэйгээр зурагын техники

Задачи: Познакомить с новой техникой рисования на ватных дисках продолжать учить детей передавать особенности изображаемого предмета.

Материалы: ватные диски, гуашь, фломастер, кисточки, влажные салфетки.

Нуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ буряад арадай Сагаан нарын найндээ ба сагаан эдээн тухай хөөрэлдөө үргэлжлүүлнэ. Бууза тухай дуу шагнуулна.

2. Гол үе.

Бууза боово хоёрые хүбэн ээрэмхэй дээрэ зуралгын техникэтэй танилсуулна.

Бууза зуралгын арга: биирэ хара үнгөөр гуаштаад, бууза болохо ээрэмхэй дээрэ тэгэндэнь багахан сахариг зураха. Сахаригхаа татажа, хашуу тээшэнь зурлаануудые гаргаха. Фломастераар зурахада болохо.

Боово зурахын арга: биирэ гуаштаад, ээрэмхэй дээрэ түрүүн тэгэндэнь багахан сахариг, һүүлдэнь ээрэмхэйн заханаа багахан гү, али ехэ отступ хээд, үшөө нэгэ сахариг зураха. Тэгэндэхи сахаригхаа захын сахариг тээшэ зурлаануудые татажа, хашуу тээшэнь гаргаха.

Ажалай һүүлдэ гарнуудаа шийгтэй салфеткаар аршаха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: «Буряад амһарта»

Воск пластилинаар зуралга

Задачи: развивать умение рисовать восковыми карандашами, развивать мелкой моторику пальцев рук, продолжать развивать цветовосприятие.

Материалы: пластилин восковой; стеки, влажные салфетки; клеёнки, шаблоны с изображениями посуды.

Иуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ амһартада зориулагдахан таабари таана, амһарта тухай хөөрэлдэнэ, буряад арадай амһартатай зурагуудые харуулна.

2. Гол үе.

Воск пластилинаар буряад амһарта гоёжо зурахые дурадхана.

Үхижүүдтэй амһарта харуулнаа багахан хүсөөг танаалжа абаад, тэрэнээ мухарюулха. Тийгээд шаблон дээрэ тааруулан (хабтайлгаад, монсогойлоод г.м.) няаха.

Ажалай һүүлдэ гарнуудаа шийгтэй салфеткаар аршаха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

ФЕВРАЛЬ

Темэ: «Буряад угалзанууд, хээнүүд»

Поролон губкээр зуралгын техник

Задачи: Познакомить с некоторыми бурятскими узорами; учить детей рисовать гуашью по трафарету, используя поролоновую губку; наносить краску по всей поверхности трафарета.

Материалы: иллюстрации с изображением бурятского орнамента, листы бумаги, гуашь, салфетки, поролоновые губки, влажные салфетки.

Иуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ буряад угалзануудтай танилсуулна, презентаци харуулна. Үхижүүд тэдэниие анхаралтайгаар хараад, ямар юумэндэ

адли гээшэб гэжэ тодорхойлно. Хүмүүжүүлэгшэ угалзануудай удха тухай хөөрэнэ.

2. Гол үе.

Поролон губкээр зуралгын техникэтэй танилсуулна, зуралгын шатануудые харуулна.

Буряад угалзын трафарет саарлан дээрэ табиха. Саашань поролон губкээбаад, тэрэнэе гуаштай штемпельнэ дэрэдэ гү, али табаг соо байнан ямаршьееб гуашь шэрэдэ няян абаад, бүхы трафарет дээрэ оттиск гаргаха. Губкээз трафаретта няагаад, сэхэ дээшэнь абаад, дахин няаха.

Ажалай нүүлдэ гарнуудаа шиигтэй салфеткаар аршаха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: «Буряад эрэ хүнэй хубсаан»

Хартаабхаар хэгдэхэн печаткануудаар зуралгын технике

Задачи: Учить рисовать бурятский орнамент печатками из картофеля; развивать мелкую моторику рук, творческую активность.

Материалы: Печатки из картофеля в виде бурятского орнамента, шаблоны мужского национального костюма бурят, гуашь, штемпельные подушки,

Иуралсалай үйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ буряад эрэ хүнэй арадай хубсаан тухай хөөрэлдөө үнгэргэнэ. Ород буряад хоёр эрэ зоной арадай хубсаанай илгаа тодорхойлогдоно.

2. Гол үе.

Хүмүүжүүлэгшэ буряад эрэ хүнэй хубсаана үхижүүдтэх харуулна, Тжрэниие угалзануудаар шэмэглэхье дурадхана. Хартаабхаар хэгдэхэн буряад угалзануудай печаткануудаар зуралгын техникэтэй танилсуулна, зуралгын шатануудые харуулна.

Буряад эрэ хүнэй арадай дэгэлэй шаблон дээрэ зураха.

Хартаабхаар хэгдэхэн угалзатай печатка баряад, тэрэнэе гуаштай штемпельнэ дэрэдэ няян абааха. Тийгээд дэгэлэй шаблон дээрэ тааруулжа угалзануудай тамга табиха.

Ажалай нүүлдэ гарнуудаа шиигтэй салфеткаар аршаха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: «Буряад эхэнэр хүнэй хубсаан»

Хүбэн модохонуудаар зуралга

Задачи: Развивать умение рисовать ватными палочками; развивать мелкую моторику рук, творческую активность.

Материалы: Шаблоны женского национального костюма бурят, ватные палочки, гуашь, влажные салфетки.

Иуралсалай үйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ буряад эхэнэр хүнэй арадай хубсааны тухай хөөрөлдөө үнгэргэнэ. Ород буряад хоёр эхэнэр зоной арадай хубсаанай илгаа тодорхойлогдоно.

2. Гол үе.

Хүмүүжүүлэгшэ буряад эхэнэр хүнэй хубсаана үхибүүдтэ харуулна, дэгэл шэмэглэхье дурадхана. Зуралгын шатануудые харуулна.

Буряад эхэнэр хүнэй арадай дэгэлэй шаблон дээрэ зураха.

Хүбэн модохонийе дуратай үнгэтэй гуашь шэрэдэ шэхэжэ абаад, дэгэлэй угалзанууд дээрэ ашагуудые табиха, шэмэглэхэ. Хүбэн модо сэхэ доошонь харуулаад, ашагуудые табиха хэрэгтэй.

Ажалай һүүлдэ гарнуудаа шиигтэй салфеткаар аршаха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: «Буряад гутал ба малгай»

Фроттаж техникээр зуралга

Задачи: Познакомить детей с нетрадиционной техникой рисования - фроттаж; расширить представление об элементах бурятского национального костюма и назначение; учить рисовать бурятский головной убор в технике фроттаж; развивать наблюдательность, мелкую моторику и координацию рук.

Материалы: Шаблоны бурятского головного убора, восковые карандаши, листы бумаги, большие скрепки.

Иуралсалай үйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ буряад арадай костюмай хубинууд (гутал, малгай) ба тэдэнэй удха тухай хөөрэнэ.

2. Гол үе.

Картоноор хэгдэхэн гуталай болон малгайн шаблонуудые хүмүүжүүлэгшэ үхибүүдтэ харуулна. Гуталай хабшаан, эрмэг болон угалза гуталай шаблон дээрэ дабхар болгожо няагданхай, малгайн haрабша адли аргаар хэгдэнхэй.

Буряад гутал гү, али малгай дэнгээр зурахье дурадхана. Зуралгын шатануудые харуулна.

Гуталай гү, али малгайн шаблон саарлан доро табиха. Шаблон ба саарлан хоёроо томо скрепкээр бүхэлхэ. Тийгээд воск харандаашаар шаблон дээгүүр шэрдэхэ. Гуталай гү, али малгайн хубинуудые хургаараа шэмхэлжэ үзөөд, үнгөөрнү тааруулжа, илгажа шэрдэхэдэ болохо.

Ажалай һүүлдэ гарнуудаа шиигтэй салфеткаар аршаха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

МАРТ

Темэ: «Хабар ерэбэ»

Дэнгээр ба акварель шэрээр зуралгын техники

Задачи: познакомить с техникой рисования свечой и акварелью, обогащать знания о весне, первых весенних цветах.

Материалы: иллюстрации с изображением весны, листы, акварель, свеча, салфетки.

Иуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ хабар ба хабарай шэнжэнүүд ба хабарай түрүүшүүн сэсэгүүд, тэдэнэй хубинууд тухай үхибүүдээр хөөрэлдэнэ, шулэгүүдүүс уншана.

2. Гол үе.

Хабарай түрүүшүүн сэсэг зурахые дурадхана. Зуралгын шатануудые харуулна.

Альбомно саарлан дээрэ сэсэгэй дүрсэ дэнгээр зурагдахаа. (Үүлэ, нара, ногоо г.м. юумэнүүдүүс зурахада болохо). Саашань сайбар акварельнэ шэрээр саарланаяа бултынч шэрдэхэ.

Ажалай нүүлдэ гарнуудаа шийгтэй салфеткаар аршаха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: «Эжын найндэр»

Целлофан пакедаар болон саарлан аршуулай түлхээр зуралгын технике

Задачи: Познакомить с техникой рисования целлофановым пакетом и втулкой от бумажных полотенец; развивать чувство композиции, творческие способности; расширять словарный запас.

Материалы: Листы бумаги, гуашь, целлофановые пакеты, втулки от бумажных полотенец, кисточки.

Иуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ Мартын 8 – эжын найндэр тухай хөөрэлдөө үнгэргэнэ. Эжыгээ амаршалбан шулэгүүд уншагдана, дабтагдана.

2. Гол үе.

Эжыдээ зураг бэлэглэхэ дурадхал оруулагдана. Целлофан пакедаар болон саарлан аршуулай түүлхээр зуралгын техникэтэй танилцуулна.

Саарлан дээрэ сэсэгэй эшэнүүдүүс зурахыа. Целлофан пакет үзэхэ. Тэрэнэй нэгэ углуу үлөөгөөд, пакедаа уяхаа. (Бэлдэгдэхэн уянхай пакедаар зурахада болоно). Углууень шара, улаан үнгөөр шэрдэхэ. Сэсэгэй эшэнүүд дээгүүр целлофан пакедэй шэрдэнхэй углуугаар тамга табихаа.

Саашань аршуулай түүлхэ абаад, тэрэнээ 2-3 газар хүндэлэн хайшалхаа. Хайшалагдаанай нэгынч абаад, тэрэнээ набшаан шэнги болгою, гонзойлгохо. Тийгээд ногоон шэрэдэ хэжэ абаад, сэсэгэй хажуугаар, сэсэгэй эшэнүүдүүс набшаантай болгохо. Зурагаа биирэ шэрэ хоёроор дүүрэн маягтай болгохо.

Ажалай нүүлдэ гарнуудаа шийгтэй салфеткаар аршаха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: «Нютагаймний үбэлзэдэг шубууд»

Альгаараа болон хургаараа зуралга

Задачи: Упражнять в рисовании ладошкой, пальчиком (*оттиск*), развивать эстетический вкус; формировать умение самостоятельно выбирать цветовую гамму красок, для создания выразительного образа.

Материалы: Листы бумаги с изображением дерева, кисточки, гуашь, салфетки.

Нуралсалай үйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ нютагай үбэлзэдэг шубууд тухай хөөрэлдөө үнгэргэнэ. Үбэлзэдэг ба үбэлзэдэггүй шубуудай илгаа тодорхойлогдоно. Шубуунай хубинууд нэрлэгдэнэ.

2. Гол үе.

Үбэлзэдэг шубуу альгаараа болон хургаараа зураха дурадхал оруулагдана. Хүмүүжүүлэгшэ зуралгын шатануудые харуулна.

Саарлан дээр зуранхай модон дээр зураха.

Биирэ баряад, альгаяа шара (улаан), харин хургануудаа – хара гуашь шэрээр шэрдэхэ. Энэ хадаа үбсүүн ба үүр хоёр болоно. Шэрийн хаташахагүйн тута түргээр хэхэ ёнотой. Тийгээд саарлан дээр зуранхай модон дээр альгаяа даража, тамга табиха, шубуугаа «хуулгаха». Гарнуудаа салфеткаар аршаха.

Саашань биирээр шубуунай хушуун, нюдэнүүд ба набарнуудын зурагдаха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: «Дулаан орон руу нийдэдэг шубууд»

Тычок техникээр зуралга

Задачи: Расширять знания о перелетных птицах; упражнять в рисовании птицы в технике тычка.

Материалы: Листы бумаги А4 для принтера синего, голубого цвета, гуашь, жесткие и мягкие кисточки.

Нуралсалай үйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ үхибүүдээр дулаан орон руу нийдэдэг шубууд тухай хөөрэлдэнэ. Хүмүүжүүлэгшэ хун шубуун тухай домог хөөрэнэ.

2. Гол үе.

Хун шубуу зураха дурадхал оруулагдана. Самбар дээр сагаан хун шубуудай зурагууд.

Үхибүүдтэ үнгэтэ саарланууд үгтэнэ. Хүмүүжүүлэгшэ зуралгын шатануудтай танилсуулна.

Шерүүн биирэ баряад, сэхэ доошонь харуулаад, хун шубуунай сээжэ томо овал шэнгээр дэхэжэ зураха. Жаахан овал – толгой болгоно. Саашань шубуунай ута хүзүү, гурбалжан үүр дэхэжэ зураха. Зөөлэн биирээр нюдэ, хушуу зураха. Үхибүүн дураараа долгинуудые, хулнануудые зураха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

АПРЕЛЬ

Темэ: «Хорхой шумуул»

Монотипи техникэ

Задачи: Учить рисовать божью коровку или бабочку в технике монотипии; расширять знания о насекомых; развивать воображение и творчество.

Материалы: Листы бумаги, гуашь, карандаши, салфетки.

Нуралсалай үйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ хорхой шумуул ба тэдэнэй хубинууд тухай үхижүүдээр хөөрөлдэнэ, шүлэгүүдые уншана, зурагуудые харуулна.

2. Гол үе.

Тэйтээр сохо гү, али эрбээхэй зураха дурадхал оруулагдана. Зуралгын шатануудые харуулна.

Сагаан саарна абаад, тэрэнээ тэг дундуурнь эбхэжэ жэгдэлхэ.

Саарнанай баруун хахад талада зураг бүтээгдэхэ: биирэ баряад, улаан гуашта хэжэ абаад, тэйтээр сохиын хахад дали зураха. Далинайн хатанг болоходо, дээгүүрнь хара ашагуудые биирээр табиха.

Саарнайнгаа зураггүй зүүн талын зураг дээрээ эбхэжэ няагаад, альгаараа тэнийилгэхэ. Тийгээд саарнаая тайлажа, зурагаа хараха. Дүрсээх харандаашаар дүүрэн болгожо, толгой, нахалнуудые зураха.

Эрбээхэй адли шатануудаар бүтээгдэнэ. Эрбээхэйн үнгэ үхижүүд өөнөдөө тааруулна.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: «Замбуулин»

Пластилиноваа техникэ

Задачи: Учить рисовать космос в технике пластилиноваа; совершенствовать умение рисовать ракету, звезды, планеты различными видами круп.

Материалы: Пластиковые крышки, пластилин, крупы (рисовая, пшеничная, перловая).

Нуралсалай үйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ Апрелиин 12 - Замбуулинын 12-р сарын 12-р сарын замбуулинай тайлан. Замбуулин тухай шүлэгүүд уншагдана, дабтагдана.

2. Гол үе.

Замбуулинын зураг зураха дурадхал оруулагдана. Пластилиноваа зурагын техникэтэй танилсалга.

Хүхэ (ягаан хүхэ, хара) пластилиниаа бага багаар таалаад, пластик хабхаг дээрэ пластилинаа татаха, хабтайлгажа няаха. Ракетын дүрсэ рис, пшено, перлово али нэгэ хүрпээ пластилин дээрээ няажа зураха. Ракетын нүүл улаан (шара улаан) пластилинаар бүтээхэ. (Зурагаа дүүрэн болгожо, мүшэдые пшено хүрпээгээр, нара шара пластилинаар гоёходо болоно).

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: Амиды байгаали

Бүлгэмэй хамта хүдэлмэри

Задачи: Закреплять знания о живой природе и композиционные навыки рисования; закреплять умение составлять рисунок, используя разные техники рисования.

Материалы: материалы разных техник рисования.

Нуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ амиды байгаали тухай хөөрэлдөө үнгэргэнэ. Ургамалнууд, амитад, хорхой шумуул, шубууд, загаанууд г.м. амиды байгаалида ордог гэжэ ойлгуулха. Амиды байгаали гээшэ бүхы ургадаг, амилдаг, хооллодог, хүгжэдэг юумэнүүд болон гэжэ тобшолхо.

2. Гол үе.

Амиды байгаали элдэб техникин хэрэгсэлнүүдээр зурахые дурадхал хүмүүжүүлэгшэ оруулна. Үхижүүдьес бүлгэмүүд болгожо хубааха.

Бүлгэм соохи үхижүүдьес амиды байгаалин юумэн, тэрэнээ яажа зураха тухай хамта бодожо үзэөд, стол дээрэ байлан зуралгын хэрэгсэлнүүдьес абажа, наанаан юумээз зуража бүтээхэ, бээ бэедээ туна хүргэлсэхэ.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: Амигүй байгаали

Бүлгэмэй хамта хүдэлмэри

Задачи: Закреплять знания о неживой природе и композиционные навыки рисования; закреплять умение составлять рисунок, используя разные техники рисования.

Материалы: материалы разных техник рисования.

Нуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ амиды байгаали тухай хөөрэлдөө үнгэргэнэ. Мүшэд, нара, наран, хаданууд, гол горхонууд, шулцуунууд, агаар г.м. амигүй байгаалида ордог гэжэ ойлгуулна. Амигүй байгаали гээшэ бүхы ургадаггүй, амилдаггүй, хооллодоггүй, хүгжэдэггүй юумэнүүд болон гэжэ тобшолно.

2. Гол үе.

Амигүй байгаали элдэб техникин хэрэгсэлнүүдээр зурахые дурадхал хүмүүжүүлэгшэ оруулна. Үхижүүдьес бүлгэмүүд болгожо хубааха.

Бүлгэм соохи үхижүүдьес амигүй байгаалин юумэн, тэрэнээ яажа зураха тухай хамта бодожо үзэөд, стол дээрэ байлан зуралгын хэрэгсэлнүүдьес абажа, наанаан юумээз хамта зуража бүтээхэ, бээ бэедээ туна хүргэлсэхэ.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

МАЙ

Темэ: «Байгал. Ургамалай байгаали»

Пластик бүтэлхүүн оёороор зуралгын техникэ

Задачи: Познакомить с цветами жарки (купальница), учить рисовать цветы дном пластиковой бутылки; формировать умение передавать в рисунке внешний вид цветов.

Материалы: Пластиковые бутылки, гуашь, листы бумаги, кисточки.

Іуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ Байгал далай, тэрэнэй оршон тойронхи байгаали тухай үхижүүлэхээр хөөрэлдэнэ, зурагуудые харуулна. Буряад Республикин Улаан Ном тухай хөөрэнэ.

2. Гол үе.

Улаан Ном соо ородог жарки сэсэг зураха дурадхал оруулагдана.

Үхижүүн пластик бүтэлхүүн оёор шара улаан үнгөөр гуаштаад, саарлан дээрэ оттиск табиха (няагаад абааха). Саашань зураглахан дүрсээ бийрэ шэрэ хоороор дүүрэн болгохо, эшэнүүдые, набшаануудые зураха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: «Байгалай эрьеын амитадай байгаали»

Ниткографи техникэ

Задачи: Познакомить с новой техникой – ниткография; учить аккуратно наклеивать нитями силуэт медвежонка.

Материалы: Нити коричневого цвета, шаблон медвежонка, клей ПВА, ножницы.

Іуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ Байгал далай ба Байгалай эрьеын амитадай байгаали тухай мэдэсэ үргэдхэнэ. Баабгай зураха дурадхал оруулна.

2. Гол үе.

Ниткографи зурагын техникэтий танилсалга. Үхижүүндэ баабгайн шаблонууд ба хүрин үнгэлэхийн тохионон утажан үтгэнэ.

Шаблоной захаар ПВА сабуу няаха. Утажаа сабуун дээгүүр даран байжа няагаад, үлүү гаранаень хайшалжа абааха. Баабгайн досоо талада дахин ПВА сабуу няаха. Утажа жэжээр хэршээд, тэрэнээ баабгайн архан болгожо няаха. Үхижүүн дураараа баабгайн хоншиор (нюодэн, хамар, аман) хара ба улаан саарлааар хайшалаад, дүүрэн болгоно.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: «Байгалай үнан дороги байгаали»

Задачи: Закреплять умения рисовать акварельными красками и восковыми карандашами; развивать умение создавать композицию рисунка и подбирать нужные цвета для изображения подводного мира Байкала.

Материалы: акварельные краски, восковые карандаши, листы бумаги.

Іуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ Байгал далай ба Байгалай үнан дороги байгаали тухай мэдэсэ үргэдхэнэ.

2. Гол үе.

Байгалийн унан дороги байгаали зураха дурадхал оруулна. Зуралгын шатануудтай танилсуулна.

Долгинуудые, унан доор байдаг загаануудые, ургамалнуудые, эльхэтэ оёор г.м. юумэ воскоор хэгдэхэн харандашаар саарлан дээрэ зураха.

Саашань зураглаан юумэнүүдээ нэгэ гү, али элдэб үнгөөр акварель шэрээр шэрдэхэ.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Бүлгэмэй хамта хүдэлмэри

Задачи: Совершенствовать умение создавать композицию по собственному замыслу, используя разные виды техник рисования; развивать мелкую моторику рук.

Хэшээлэй хэрэгсэлнүүд: материалы разных техник рисования.

Инталсалай үйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Хүмүүжүүлэгшэ жэл соо үзэхэн зуралгын техникэнүүд ба хэрэгсэлнүүд тухай хөөрөлднэ.

2. Гол үе.

Элдэб техникин хэрэгсэлнүүдээр өөрын һанамжаар зураг зурахые дурадхал оруулна. Ухибүүдье бүлгэмүүд болгожо хубаана.

Бүлгэм соохи үхибүүд ямар юумэ, тэрэнээ яажа зураха тухай хамта бодожо үзөөд, стол дээрэ байна зуралгын хэрэгсэлнүүдье абажа, һанан юумээ хамта бэелүүлхэ, бээ бэедээ тухай хүргэлсэхэ.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Нээвши даралга

(Валение шерсти)

(6-7 лет)

Сентябрь

Темэ: Намарай байгаали

Задачи:

1. Познакомить с историей возникновения шерсти, ее свойствами, с техникой рисование из шерсти.

2. Работать с шерстью, выполнять основные методы (щипание, вытягивание, скручивание, настригание), закрепить практические знания и умения.

3. Научить подбирать гармоничные цветовые сочетания

4. Формирование и развитие познавательного интереса к предмету, рукоделию, развитию самостоятельности.

5. Развивать эстетическое отношение к окружающему миру;

6. Воспитывать бережное отношение к природе.

Материал: декоративная овечья шерсть разных цветов (желтый, зеленый, голубой, синий, красный, коричневый), рамка для фотографии (со стеклом), кусочек фетра или хлопка по размеру рамки, ножницы.

Иуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто угэнүүд.

Үхибүүдтэг ноохон тухай хөөрэжэ үгэхэ.

Үхибүүдые хэшээлэй сэдэбтэй ба зорилгоноудаар танилсуулха.

Танай урда элдэб үнгын хониной ноохон. Барижа үзэгты, ехэ ноохондоо жаахан ноохо таалаад үзэгты, илгажа үзэгты. Ноохон һэбердэхэнхээ буридэнэ, тэдэниие илгажа, бидэ намарай байгаали зурахади.

Үхибүүдые урмашуулан Левитанай, Шишкинай, Остроуховой байгаали харуулжан зураг харуулхада болохо.

2. Гол үе.

1 шата: Урид бэлдэхэн картон дээрэ рамкын хэмжээгээр буд няаха (ноохон хатирхагүйн тул). Саадахи үнгэ бүтээхын тута буд дээрэ ноохо татаха арга хэрэглэжэ, сэнхир үнгэтэй ноохо нэгэ дабхараар горизонтальнаар дэлгэхээ, тийгээд дээрэхэнэ вертикальнаар хоердохи дабхар болгон баал сэнхир үнгэтэй ноохо дэлгэхээ. Саадахи үнгэ бэлэн болобо.

2 шата: Гол үнгын хоорондо нариихан һэбердэхэнүүдээр шара, ногоон үнгэтэй уньяар бүтээхээ.

3 шата: Хүрин үнгэтэй ноохоор модоной эшье ноохо мушаха арга хэрэглэжэ, хэхэ.

4 шата: Модоной оройдо шара ба ногоон үнгэтэй набшаануудые хайшалжа хэхэ.

5 шата: Доронь шара улаан үнгэтэй набшаануудые нэмэхэ.

6 шата: Бэлэн болохон зураг дээрэ шэл табижа, рамка соо үүулгаха. Рамкаанаа улүү гарцаан ноохо хайшалжа абаха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Шүлэг «Намар»

Сентябрь

Темэ: нархяаг

Задачи:

1. Продолжать знакомить с техникой рисование из шерсти.

2. Применяя основные методы (щипание, вытягивание, скручивание настригание) выполнить изделие.

3. Научить подбирать гармоничные цветовые сочетания

4. Формирование и развитие познавательного интереса к предмету рукоделию, развитию самостоятельности.

5. Развивать эстетическое отношение к окружающему миру;

6. Воспитывать бережное отношение к природе.

Материал: декоративная овечья шерсть разных цветов (красный, белый, зеленый), рамка для фотографии (со стеклом), кусочек фетра или хлопка по размеру рамки, ножницы.

Нуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Ухибүүдье хэшээлэй сэдэбтэй ба зорилгонуудаар танилсуулха.

2. Гол үе.

1 шата: Урид бэлдэхэн картон дээрэ рамкын хэмжээгээр бүд няаха (ноохон хатирхагүйн тул). Саадахи үнгэ бүтээхын тул бүд дээрэ ноохо татаха арга хэрэглэжэ, ногоон үнгэтэй ноохо нэгэ дабхараар хажуу тээшэнь харуулжа дэлгээхэ. Саадахи үнгэ бэлэн болобо.

2 шата: Сагаан үнгэтэй ноохоор ноохо монсогойлхо арга хэрэглэжэ, нархягай хүлнүүдьеън хэхэ

3 шата: Улаан үнгэтэй ноохо абажа, гар соогоо монсогойлжо, нархягай тархинуудьеъ бүтээхэ.

4 шата: Сагаан үнгэтэй ноохо жэжээр хайшалжа, нархягай тархида хэхэ.

5 шата: Доронь ногоон үнгэтэй ноохо дээшэнь харуулжа, ногоон шэнгээр дэлгээхэ.

6 шата: Бэлэн болохон зураг дээрэ шэл табижа, рамка соо нуулгаха. Рамкаанаа үлүү гаранан ноохо хайшалжа абааха.

3. Дун гаргалга. Рефлекси.

Октябрь

Темз: Сэсэгүүд

Задачи:

1. Продолжать знакомить с техникой рисование из шерсти.
2. Применяя основные методы (щипание, вытягивание, скручивание, настригание) выполнить изделие.
3. Научить подбирать гармоничные цветовые сочетания
4. Формирование и развитие познавательного интереса к предмету, рукоделию, развитию самостоятельности.
5. Развивать эстетическое отношение к окружающему миру;
6. Воспитывать бережное отношение к природе.

Материал: декоративная овечья шерсть разных цветов (оранжевый, белый, зеленый), рамка для фотографии (со стеклом), кусочек фетра или хлопка по размеру рамки, ножницы.

Нуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Ухибүүдье хэшээлэй сэдэбтэй ба зорилгонуудаар танилсуулха.

2. Гол үе.

1 шата: Урид бэлдэхэн картон дээрэ рамкын хэмжээгээр бүд няаха (ноохон хатирхагүйн тул).

2 шата: Ногоон үнгэтэй ноохоор ноох монсогойлхо, татаха арга хэрэглэжэ, набшаануудые бүтээхэ.

3 шата: Сагаан үнгэтэй ноох абажа, гар соого монсогойлжо, сэсэгүүдье бүтээхэ.

4 шата: Ногоон үнгэтэй ноохор үшоо набшаануудые хэжэ, сэсэгүүдэй хажуугаар зураг хаража, дэлгээхэ.

5 шата: Шара улаан үнгэтэй ноох мушхаха арга хэрэглэжэ, жаахан мушхан ноохнуудые сэсэгүүд дээгүүр табиха.

6 шата: Бэлэн болохон зураг дээрэ шэл табижа, рамка соо нуулгаха. Рамкахаа үлүү гаранаан ноох хайшалжа абаха.

3. Дун гаргалга. Рефлекси.

Октябрь

Темз: Убэлэй гэр

Задачи:

1. Продолжать знакомить с техникой рисование из шерсти.
2. Применяя основные методы (щипание, вытягивание, скручивание, настригание) выполнить изделие.
3. Научить подбирать гармоничные цветовые сочетания
4. Формирование и развитие познавательного интереса к предмету, рукоделию, развитию самостоятельности.
5. Развивать эстетическое отношение к окружающему миру;
6. Воспитывать бережное отношение к природе.

Материал: декоративная овечья шерсть разных цветов (синий, белый, коричневый), рамка для фотографии (со стеклом), кусочек фетра или хлопка по размеру рамки, ножницы.

Иуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Ухибүүдье хэшээлэй сэдэбтэй ба зорилгонуудаар танилсуулха.

2. Гол үе.

1 шата: Урид бэлдэхэн картон дээрэ рамкын хэмжээгээр бүд няаха (ноонон хатирхагүйн тула). Саадахи үнгэ бүтээхын тула бүд дээрэ ноох татаха арга хэрэглэжэ, хүхэ үнгэтэй ноох нэгэ дабхараар хажуу тээшэнь харуулжа, тэнгэри зураха. Доронь сагаан ноох баал хажуу тээшэнь харуулжа, саан шэнгээр дэлгээхэ. Саадахи үнгэ бэлэн болобо.

2 шата: Нарийхан сагаан һэбэрдэхэнүүдээр хүхэ тэнгэри дээрэ уняар зураха.

3 шата: Сагаан үнгэтэй ноох абажа, гар соого монсогойлжо, сэсэгүүдье бүтээхэ.

4 шата: Хүрин үнгэтэй ноохор татаха арга хэрэглэжэ, гэр зураха.

5 шата: Гэр дээрэ сагаан үнгэтэй ноохор сацтай орой зураха.

6 шата: Бэлэн болохон зураг дээрэ шэл табижа, рамка соо нуулгаха. Рамкахаа үлүү гаранаан ноох хайшалжа абаха.

3. Дун гаргалга. Рефлекси.

Ноябрь

Темэ: Миисгэй

Задачи:

1. Закрепить умение детей рисовать из шерсти.
2. Применяя основные методы (щипание, вытягивание, скручивание, настригание) выполнить изделие.
3. Научить подбирать гармоничные цветовые сочетания
4. Формирование и развитие познавательного интереса к предмету, рукоделию, развитию самостоятельности.
5. Развивать эстетическое отношение к окружающему миру;
6. Воспитывать бережное отношение к животным.

Материал: декоративная овечья шерсть разных цветов (зеленый, белый, черный, желтый), рамка для фотографии (со стеклом), кусочек фетра или хлопка по размеру рамки, ножницы.

Иуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Ухибуудые хэшээлэй сэдэбтэй ба зорилгонуудаар танилсуулха.

2. Гол үе.

1 шата: Урид бэлдэхэн картон дээрэ рамкын хэмжээгээр буд няаха (ноохон хатирхагүйн тута). Саадахи үнгэ бүтээхын тута буд дээрэ ноохо татаха арга хэрэглэжэ, ногоон үнгэтэй ноохо нэгэ дабхараар хажуу тээшэнь харуулжа, дэлгэхэхэ. Дээрэнь сагаан һэбэрдэхэнүүдээр уняар татаха. Саадахи үнгэ бэлэн болобо.

2 шата: Нарийхан сагаан һэбэрдэхэнүүдээр хүхээ тэнгэри дээрэ уняар зураха.

3 шата: Хара үнгэтэй ноохо абажа, монсогойлоод, миисгэйн тархи зураха.

4 шата: Сагаан үнгээр шэхэнүүдьиень зураха. Хара үнгэтэй һэбэрдэхэнүүдээр шэхэнүүдьиень тойруулжа зураха.

5 шата: Сагаан үнгэөөр нюорыен зураха. Сагаан нариихан һэбэрдэхэнүүдээр нюур дээрэнь зурлаануудые татаха.

6 шата: Сагаан һэбэрдэхэнүүдээр ромашка сэсэгэй набшаануудые зураха. Сэсэгэй дундань шара үнгэтэй ноохо монсогойлжо хэхэ.

7 шата: Миисгэйн нюур дээрэ бэлэн нюодэнүүдьие ба хамар хэхэ.

8 шата: Бэлэн болохон зураг дээрэ шэл табижа, рамка соо hyулгаха. Рамкаанаа үлүү гаралтан ноохо хайшалжа абаха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Ноябрь

Темэ: Заря

Задачи:

1. Закрепить умение детей рисовать из шерсти.
2. Применяя основные методы (щипание, вытягивание, скручивание, настригание) выполнить изделие.
3. Научить подбирать гармоничные цветовые сочетания

4. Формирование и развитие познавательного интереса к предмету, рукоделию, развитию самостоятельности.
5. Развивать эстетическое отношение к окружающему миру;
6. Воспитывать бережное отношение к животным.

Материал: декоративная овечья шерсть разных цветов (зеленый, коричневый, желтый, оранжевый, серый), рамка для фотографии (со стеклом), кусочек фетра или хлопка по размеру рамки, ножницы.

Нуралсалай үйлийн ябас:

1. Эмхидхэлзүү үе.

Оролто үгэнүүд. Ухибуудые хэшээлэй сэдэбтэй ба зорилгонуудаар танилсуулха.

2. Гол үе.

1 шата: Урид бэлдэнээн картон дээрэ рамкын хэмжээгээр бүд няаха (ноохон халтиргагүйн тула). Саадахи үнгэ бүтээхын тула бүд дээрэ ноохо татаха арга хэрэглэжэ, боро үнгэтэй ноох нэгэ дабхараар дээшэнь харуулжа, дэлгэхэ. Саадахи үнгэ бэлэн болобо.

2 шата: Нюурай үнгэтэй ноохоор зарягай нюур зураха, тийгээд бээьеинь хүрин үнгөөр зураха. Нюур дээрэнь хара үнгэтэй ноох монсогойлоод, нюдэн ба хамар хэхэ.

3 шата: Зурагай доро ногоон үнгөөр уняар зураха.

4 шата: Боро үнгэтэй нарин һэбэрдэнүүдые мушхажа, модоной нарин эшэнүүдые зураха.

5 шата: Ногоон, шара, шара улаан ноохонуудые хайшалжа, унажа байхан набшаануудые модоной эшэнүүд дээгүүр, заряа дээрэ, доогуур унанхай набшаануудые зураха.

6 шата: Бэлэн болохон зураг дээрэ шэл табижа, рамка соо нуулгаха. Рамкаанаа үлүү гаранан ноох хайшалжа абаха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Декабрь

Темэ: Снеговик

Задачи:

1. Познакомить детей с техникой «мокрое валяние шерсти»
2. Формирование умений и навыков в изготовлении изделий в технике мокрого валяния.
3. Развитие внимания, творческих способностей и эстетического вкуса, мелкой моторики.
4. Воспитание бережливого отношения к труду, толерантного отношения друг к другу.

Материал: декоративная овечья шерсть разных цветов (белый), инструменты и приспособления для выполнения работы: кусочек сетки или целлофана, мыло жидкое, емкость для воды, салфетки, игла большая и с большим ушком, образцы поделок в технике мокрого валяния; презентация на данную тему.

Иуралсалай үйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Ухибуудые хэшээлэй сэдэбтэй ба зорилгонуудаар танилсуулха. Нойтоор нээлы даралга гэхэн техникэтэй танилсуулха, хөөрэжэ үгэхэ.

2. Гол үе.

1 шата: Сагаан унгэтэй нооно бэлдэхэ.

2 шата: Бэлдэхэн нооноёо гурбан болгохо. Нэгэ нэгээр гартаа баряад, монсогор болотор монсогойлхо.

3 шата: Амьартсаа соо халуун уха хэхэшэнгэн мыло ба салфеткануудые бэлдэхэ.

4 шата: Монсогойлхон монсогор нооноуудаа унан соо хээд, мыло түрхёод, альганууд соогоо түрүүн нулаханаар, саашань шангаханаар монсогойлхо. Хэдэ шэнээн болотор монсогойлхоёо нананабта, өөрын дуран. Монсогойлхо бүри жааханууд болохо. Хатуунууд болоо haas, формоёо алдахагуй. Гурбан ондо ондоо хэмжээнэй монсогорхонууд болохо енотой.

5 шата: Монсогойлхоной нүүлдэ унан доро зайлхаа, тийгээд үшээ дахин альганууд соогоо мухароулха.

6 шата: Томо зүүгээр бэлэн болонон монсогорхонуудаа нийлуулжэ, снеговик болгохо.

7 шата: Нюдэн, хамар, шагтануудые няаха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Декабрь

Темэ: Шэнэ жэлэй гоёлто. Бусанууд

Задачи:

1. Продолжать знакомить детей с техникой «мокрое валяние шерсти»
2. Формирование умений и навыков в изготовлении изделий в технике мокрого валяния.
3. Развитие внимания, творческих способностей и эстетического вкуса, мелкой моторики.
4. Воспитание бережливого отношения к труду, толерантного отношения друг к другу.

Материал: декоративная овечья шерсть разных цветов (белый, голубой), инструменты и приспособления для выполнения работы: кусочек сетки или целлофана, мыло жидкое, емкость для воды, салфетки, игла большая и с большим ушком, образцы поделок в технике мокрого валяния; презентация «Мокрое валяние бус».

Иуралсалай үйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Ухибуудые хэшээлэй сэдэбтэй ба зорилгонуудаар танилсуулха. Нойтоор нээлы даралга гэхэн техникэтэй танилсуулха, хөөрэжэ үгэхэ.

2. Гол үе.

1 шата: Бусанууд болохо нэгэ адли хэмжээнэй ноонуудые бэлдэхэ.

2 шата: Нооноёо гартаа баряд, монсогор болотор монсогойлхо.

3 шата: Амартасоо халуун уна хэхэ, шэнгэн мыло ба салфеткануудые бэлдэхэ.

4 шата: Монсогойлхон монсогор ноонуудаа унан соо хээд, мыло турхёд, альганууд соогоо түрүүн нулаханаар, сашань шангаханаар бусанууд болотор монсогойлхо. Хэды шэнээн болотор монсогойлхо ёо hananabta, ёөрын дуран. Монсогойлхо бүри жааханууд болохо. Хатуунууд болоо haa, формоёс алдахагүй.

5 шата: Монсогойлхоной үүрэд унан доро зайлхаа, тийгээд үшөө дахин альганууд соогоо мухарюулха.

6 шата: Томо зүүгээр бэлэн болонон бусануудые ниткэдэ үүлгаха. Эжыдээ бэлэг бэлэн.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Январь

Темэ: Сэсэг «Алаг нюдэн»

Задачи:

1. Продолжать знакомить детей с техникой «мокрое валяние шерсти»

2. Формирование умений и навыков в изготовлении изделий в технике мокрого валяния.

3. Развитие внимания, творческих способностей и эстетического вкуса, мелкой моторики.

4. Воспитание бережливого отношения к труду, толерантного отношения друг к другу.

Материал: декоративная овечья шерсть разных цветов (белый, синий, желтый), инструменты и приспособления для выполнения работы: кусочки сетки, целлофан, мыло жидкое, емкость для воды, салфетки, игла большая и с большим ушком, образцы поделок в технике мокрого валяния; презентация «Мокрое валяние».

Хэшээлэй ябаса:

1. Эмхидхээлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Ухибүүдые хэшээлэй сэдэбтэй ба зорилгонуудаар танилсуулха. Нойтоор хээни даралга гэхэн техникэтэй танилсуулха, хөөрэж үзэхэ.

2. Гол үе.

1 шата: Тэпхэр целлофан дээрэ хоёр дабхар хүхэ үнгэтэй нооно, үшөө хоёр дабхар сагаан үнгэтэй нооно, хоорондоо шара үнгэтэй, хажуугаарнь хүхэ үнгэтэй хэбэрдэхэнүүдые наринаар таалжа, дэлгээхэ.

2 шата: Бэлдэхэн хэдэн дабхар нооно ёо халуун унаар ногжо, нойтон болгохо.

3 шата: Нойтон нооно ёо сеткээр хушаад, дээрэнь шэнгэн мыло дунаагаад хөөхэн бии болоторнь урихэ.

- 4 шата:** Саашань ноохоёо шангаар даража байгаад, үрихэ
5 шата: Ноохонойнгоо хатуу, бээтэй болотор үрихэ.
6 шата: Дээрэнээнь сеткэ абажа, ноохоёо гартаа бажууха.
7 шата: Халуун үнан соо хэжэ зайлаад, ушёө дахин гартаа бажууха. Хэды дахин дабтаха.
8 шата: Сэсэг болохо бэлэдхэлээ гартаа бариж, табан дэльбэнүүдье хайшалха. Тэг дундань хүрэтэр хайшалхагуй, угы haas сэсэгний задаршаха.
9 шата: Үлүү ноохыень хайшалжа, сэсэгэй дурсээтэй болгохо.
10 шата: Зүүн альган дээрээ сэсэгээ табиж, тэг дундань долёбор хургааяа хэжэ, воронко болгоод, хургаараа ноохоёо дараха.
11 шата: Сэсэгний бэлэн болобо, хатахадаа пампагар гоё болохо.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: Намуу сэсэг

Задачи:

1. Продолжать знакомить детей с техникой «мокрое валяние шерсти»
2. Формирование умений и навыков в изготовлении изделий в технике мокрого валяния.
3. Развитие внимания, творческих способностей и эстетического вкуса, мелкой моторики.
4. Воспитание бережливого отношения к труду, толерантного отношения друг к другу.

Материал: декоративная овечья шерсть разных цветов (красный), инструменты и приспособления для выполнения работы: кусочек сетки, целлофан, мыло жидкое, емкость для воды, салфетки, игла большая и с большим ушком, образцы поделок в технике мокрого валяния.

Нуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Ухибуудые хэшээлэй сэдэбтэй ба зорилгонуудаар танилсуулха. Нойтоор нээлы даралга гэхэн техникэтэй танилсуулха, хөөрэжэ үгэхэ.

2. Гол үе.

1 шата: Тэпхэр целлофан дээрэ дүрбэн дабхар улаан үнгэтэй ноох дэлгээхэ.

2 шата: Бэлдэхэн хэдэн дабхар ноохоёо халуун ухаар норгожо, нойтон болгохо.

3 шата: Нойтон ноохоёо сеткээр хушаад, дээрэн шэнгэн мыло дунаагаад, хөөхэн бии болоторь үрихэ.

4 шата: Саашань ноохоёо шангаар даража байгаад, үрихэ

5 шата: Ноохонойнгоо хатуу, бээтэй болотор үрихэ.

6 шата: Дээрэнээнь сеткэ абажа, ноохоёо гартаа бажууха.

7 шата: Халуун үнан соо хэжэ зайлаад, ушёө дахин гартаа бажууха. Хэды дахин дабтажа.

8 шата: Сэсэг болохо бэлэдхэлээ гартаа бариж, табан дэльбэнүүдье хайшалха. Тэг дундань хүрэтэр хайшалхагуй, угы haas сэсэгний задаршаха.

- 9 шата:** Үлүү нооныең хайшалжа, сэсэгэй дурсэтэй болгохо.
- 10 шата:** Зүүн альган дээрээ сэсэгээ табижа, тэг дундань долёбор хургааяа хэжэ, воронко болгоод, хургаараа нооноёо дараха.
- 11 шата:** Намуу сэсэгний бэлэн болобо, хатахадаа пампагар гоё болохо.
- 3. Дүн гаргалга. Рефлекси.**

Февраль

Темэ: нээы гэр

Задачи:

1. Познакомить детей с техникой «сухое валяние шерсти»
2. Формирование умений и навыков в изготовлении изделий в технике сухого валяния.
3. Развитие внимания, творческих способностей и эстетического вкуса, мелкой моторики.
4. Воспитывать познавательный интерес к национальному быту своего народа.

Материал: декоративная овечья шерсть разных цветов, инструменты и приспособления для выполнения работы: фетр, губка, иголки для валяния, образец.

Нуралсалай үйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үзүүлд. Ухибүүдые хэшээлэй сэдэбтэй ба зорилгонуудаар танилсуулха. Хуурайгаар нээы даралга гэхэн техникэтэй танилсуулха, хөөрэж үгэхэ.

2. Гол үе.

1 шата: Тэпхэр фетр дээрэ шара үнгэйтэй нооноор жэшээ болохо зураг харажаж байгаад, нээы гэр дэлгээхэ.

2 шата: Губка дээрэ табижа, нээы дарадаг зуугээр дараха.

3 шата: нээы гэрээ оорын дураар гоеочо, угалзануудые, уудэ элдэб үнгэйтэй ноононуудаар хэхэ.

4 шата: Губка дээрэ табижа, нээы дарадаг зуугээр дараха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: Угалза

Задачи:

1. Продолжать знакомить детей с техникой «сухое валяние шерсти»
2. Формирование умений и навыков в изготовлении изделий в технике сухого валяния.
3. Развитие внимания, творческих способностей и эстетического вкуса, мелкой моторики.
4. Воспитывать познавательный интерес к национальному быту своего народа.

Материал: декоративная овечья шерсть разных цветов, инструменты и приспособления для выполнения работы: фетр, губка, иголки для вязания, образец.

Хэшээлэй ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Ухибүүдые хэшээлэй сэдэбтэй ба зорилгонуудаар танилсуулха. Хуурайгаар нээлы даалга гэхэн техникэтэй танилс, хөөрэжэ угэхэ.

2. Гол үе.

1 шата: Тэлхэр фетр дээрэ дуратай үнгэтэй нооноор жэшэ болохо зураг харага байгаад, эгээл бэлэхэн угалза дэлгээхэ.

2 шата: Губка дээрэ табижа, нээлы дарадаг зүүгээр дарааха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Март

Темэ: Хабарай сэсэгүүд

Задачи:

1. Продолжать знакомить детей с техникой «сухое вязание шерсти»
2. Формирование умений и навыков в изготовлении изделий в технике сухого вязания.

3. Развитие внимания, творческих способностей и эстетического вкуса, мелкой моторики.

4. Воспитывать бережное отношение к природе.

Материал: декоративная овечья шерсть разных цветов, инструменты и приспособления для выполнения работы: фетр, губка, иголки для вязания, образец.

Иуралсалай ўйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Ухибүүдые хэшээлэй сэдэбтэй ба зорилгонуудаар танилсуулха. Хуурайгаар нээлы даалга гэхэн техникэтэй танилсалга үргэлжлүүлхэ, хөөрэжэ угэхэ.

2. Гол үе.

1 шата: Улаан үнгэтэй нооно зургаан тээшэн хубааха, энэмнай сэсэгэй зургаан дэльбэнүүд болохо.

2 шата: Дэльбэ бүхэниин губка дээрэ хабтайлгажа дэлгээгээд, нээлы дарадаг зүүгээр дэльбийн дүрсээтэй болотор дарааха.

3 шата: Фетр дээрэ бэлэн болонон зургаан дэльбэнүүдээ табижа, шара нооноор нариихан зурлаануудые хэхэдундань банаал шара нооно табижа, зүүгээр дарааха.

4 шата: Ногоон үнгэтэй нооноор сэсэгэй эшьеинь хэжэ, банаал зүүгээр дарааха.

5 шата: Сэсэг ондоо үнгөөр хэжэ болоно, еөрын дуран.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: Эжыдээ бэлэг

Задачи:

1. Продолжать знакомить детей с техникой «сухое валяние шерсти»
2. Формирование умений и навыков в изготовлении изделий в технике сухого валяния.
3. Развитие внимания, творческих способностей и эстетического вкуса, мелкой моторики.
4. Воспитывать бережное отношение к природе.

Материал: декоративная овечья шерсть разных цветов, инструменты и приспособления для выполнения работы: фетр, губка, иголки для валяния форма, образец.

Нуралсалай үйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Ухибуудые хэшээлэй сэдэбтэй ба зорилгонуудаар танилсуулха. Хуурайгаар һээры дааралга гэхэн техникэтэй танилсалга үргэлжлүүлхэ, хөөрэжэ үгэхэ.

2. Гол үе.

1 шата: Зүрхэнэй дурсэ соо ноохо дүүрэн болотор хэхэ.

2 шата: Ноохотой дурсэ губка дээрэ табяад, һээры дарадаг зүүгээр ноох дарааха.

3 шата: Эрьеелдүүлжэ байгаад, хатуу болотор дарааха.

4 шата: Эжидээ бэлэг ондоо үнгээр хэжэ болон, өөрийн дуран.

3. Дун гаргалга. Рефлекси.

Апрель

Темэ: Эрбээхэй

Задачи:

1. Продолжать знакомить детей с техникой «сухое валяние шерсти»
2. Формирование умений и навыков в изготовлении изделий в технике сухого валяния.
3. Развитие внимания, творческих способностей и эстетического вкуса, мелкой моторики.
4. Воспитывать бережное отношение к природе.

Материал: декоративная овечья шерсть разных цветов, инструменты и приспособления для выполнения работы: фетр, губка, иголки для валяния, форма, образец.

Нуралсалай үйлын ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Ухибуудые хэшээлэй сэдэбтэй ба зорилгонуудаар танилсуулха. Хуурайгаар һээры дааралга гэхэн техникэтэй танилсалга үргэлжлүүлхэ, хөөрэжэ үгэхэ.

2. Гол үе.

1 шата: Эрбээхэйн дурсэ соо ноох дүүрэн болотор хэхэ.

2 шата: Ноохотой дурсэ губка дээрэ табяад, һээры дарадаг зүүгээр ноох дарааха.

3 шата: Эрьеелдүүлжэ байгаад, хатуу болотор дарааха.

4 шата: Бэлэн болонон эрбээхэй дээрээ элдэб үнгын нооцнуудые дээрэн табижа, баан зүүгээр даажа, гоёходо болоно.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэ: нархяаг

Задачи:

1. Продолжать знакомить детей с техникой «сухое валяние шерсти»
2. Формирование умений и навыков в изготовлении изделий в технике сухого валяния.
3. Развитие внимания, творческих способностей и эстетического вкуса, мелкой моторики.
4. Воспитывать бережное отношение к природе.

Материал: декоративная овечья шерсть разных цветов, инструменты и приспособления для выполнения работы: фетр, губка, иголки для валяния, форма, образец.

Иуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Ухибуудые хэшээлэй сэдэбтэй ба зорилгонуудаар танилсуулха. Хуурайгаар һээв дааралга гэхэн техникэтэй танилсалга үргэлжлүүлхэ, хөөрэж үгэхэ.

2. Гол үе.

1 шата: нархяагай дүрсэ соо нооцо дүүрэн болотор хэхэ.

2 шата: Нооцотой дүрсэ губка дээрэ табяад, һээв дарадаг зүүгээр нооцо дарааха.

3 шата: Эрьелдүүлжэ байгаад, хатуу болотор дарааха.

4 шата: Бэлэн болонон нархяагууд дээрээ элдэб үнгын нооцнуудаар зурагуудые хэжэ гоёходо болоно, баан зүүгээр дарааха.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Май

Темэ: Байгалий эрьеын шара сэсэгүүд

Задачи:

1. Формирование умений и навыков в изготовлении изделий в технике сухого валяния.
2. Развитие внимания, творческих способностей и эстетического вкуса, мелкой моторики.
3. Воспитывать бережное отношение к природе.

Материал: декоративная овечья шерсть разных цветов, инструменты и приспособления для выполнения работы: фетр, губка, иголки для валяния, иголки, образец.

Иуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Ухибуудые хэшээлэй сэдэбтэй ба зорилгонуудаар танилсуулха. Хуурайгаар нээы даралга гэхэн техникэтэй танилсалга үргэлжлүүлхэ, хөөрэж үгэхэ.

2. Гол үе.

1 шата: Сэсэгэй дэльбэнүүд болохо шара улаан үнгэтэй нооно хабтайлгажа, губка дээрэ табяад, нээы дараадаг зүүгээр дараха.

2 шата: Эрьеелдүүлжэ байгаад, хатуу болотор дараха.

3 шата: Ногоон нооноор гурбан гү али дүрбэн сэсэгэй набшаануудые баан хабтайлгажа, губка дээрэ табяад, нээы дараадаг зүүгээр дараха.

4 шата: Сэсэгэй дунда хэхэ ногоон үнгэтэй жаахан түхэрёон нооно хабтайлгажа дараха.

5 шата: Табан гү али зургаан бэлэн болонон сэсэгэй дэльбэнүүдэй тэг дундань ногоон хабтайлгахан нооноёо табяад, зүү нийдхээр сэсэг болгожо, суглуулха.

6 шата: Фетр дээрэ бэлэн болонон сэсэгээ зүү нийдхээр оёхо, хажуугаарнь набшаануудые оёхо.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Темэз: Нерпэ

Задачи:

1. Закрепление умений и навыков в изготовлении изделий в технике сухого валяния.

2. Развитие внимания, творческих способностей и эстетического вкуса, мелкой моторики.

3. Воспитывать бережное отношение к природе.

Материал: декоративная овечья шерсть разных цветов, инструменты и приспособления для выполнения работы: фетр, губка, иголки для валяния, иголки, образец.

Иуралсалай үйлийн ябаса:

1. Эмхидхэлэй үе.

Оролто үгэнүүд. Ухибуудые хэшээлэй сэдэбтэй ба зорилгонуудаар танилсуулха. Хуурайгаар нээы даралга гэхэн техникэтэй танилсалга үргэлжлүүлхэ, хөөрэж үгэхэ.

2. Гол үе.

1 шата: Сагаан үнгэтэй нооно хабтайлгажа губка дээрэ табяад, нерпын дурсэтэй болгожо байгаад нээы дараадаг зүүгээр дараха. Сэсэгэй дэльбэнүүд болохо шара улаан үнгэтэй нооно хабтайлгажа, губка дээрэ табяад, нээы дараадаг зүүгээр дараха.

2 шата: Эрьеелдүүлжэ байгаад, хатуу болотор дараха.

3 шата: Ногоон нооноор гурбан гү али дүрбэн сэсэгэй набшаануудые баан хабтайлгажа, губка дээрэ табяад, нээы дараадаг зүүгээр дараха.

4 шата: Сэсэгэй дунда хэхэ ногоон үнгэтэй жаахан түхэрёон нооно хабтайлгажа дараха.

5 шата: Табан гү али зургаан бэлэн болонон сэсэгэй дэльбэнүүдэй тэг дундань ногоон хабтайлгахан нооноёо табяад, зүү нийдхээр сэсэг болгожо, суглуулха.

6 шата: Фетр дээрэ бэлэн болонон сэсэгээ зүү нийдхээр оёхо, хажуугаарнь набшанаанудые оёхо.

3. Дүн гаргалга. Рефлекси.

Шэдитэ морин һүүл (Изделия из конского волоса) (6-7 лет)

Конский волос – это местный, бросовый материал, податливый, красивый, структура и возможности цвета дает много цветовых гамм.

Конский волос имеет много особенностей, отличающих ее от других видов шерсти и придающих ей длительно уникальные целебные свойства. Конский волос внутри полый, что обеспечивает ему дополнительные теплоизолирующие свойства и легкость.

Изделия из конского волоса создает тепловую изоляцию, согревая больные органы. Также конский волос способен нейтрализовать отрицательные электрические заряды, что помогает снимать боли, нервные напряжения.

Изделия из конского волоса является творением вечным, ибо конский волос не берет времени, ему не страшны солнечный свет, влага, мороз. Наши предки изготавливали из конского волоса обереги, детские игрушки, необходимую для жизни хозяйственную утварь (*веревки для скота, маалки – для отпугивания комаров, узечки*) расшивалась берестяная посуда и. т. д. По технике вязания мы сделали массажные дорожки, коврики.

Сегодняшний интерес к изготовлению изделий из конского волоса связан с широкими возможностями для проявления творчества, доступностью и экологической чистотой этого материала. Ручные работы всегда ценятся очень высоко, особенно в наше время, когда техника и искусственные технологии полностью заменили ручной труд. Применение этой техники в работе с детьми, позволяет осуществлять индивидуальный подход к каждому ребенку, прививать любовь к народному творчеству, развивать художественно-эстетический вкус.

Плетение из конского волоса - увлекательная и интересная работа, которая развивает творческое мышление, упорядочивает внутренний мир, расширяет интерес к прикладному искусству народа, воспринимается детьми на генном уровне, что позволяет им чувствовать себя частью своего народа.

Тодорхой зорилгонууд:

- үхижүүдые мориной үнэнтэй ба үнэнэй шэнжэтэйн танилсуулха, мориной үнөөр хэгдэнэн бүтээлнүүдтэй нонирхол татуулха, буряад арадай ён заншалда хамжуулха;
- үхижүүдые мориной үнэ һамнажа, үнгын тааруулжа, мушаха, эмирхэ, гүрэхэ аргануудаар танилсуулжа, бүтээлнүүдые хэжэ нургаха;
- үхижүүдэй уран найханай ба творческо бэлиг, гарай моторико хүгжээхэ.

Ташуур

Хэрэгсэлнүүд: мориной үнэн, нам, хайша, жэшээ харуулжан зураг.

Дурсэ харуулалагын арга: үхибүүн мориной үнэ үнгэ үнгээрнь илгажа намнана. Бэлэн болонон үнэ гурба таалжа, гүрэнэ. Ута оохор болгоод, ташуур болгоно.

Сасаг, залаа, нахиуhan

Хэрэгсэлнүүд: мориной үнэн, нам, хайша, оохор, жэшээ харуулжан зураг.

Дурсэ харуулалагын арга: үхибуун мориной үнэ үнгэ үнгээрнь илгажа намнана. Бэлэн болонон үнэ хэдэн дабхар болгожо табяад, хэды шэнээн сасаг гү али нахиуhan хэрэгтэйб хайшалжа, дээрэнь оохороор уяжа, сасаг гү али нахиуhan болгоно. Гоёожо болохо.

Гоёлто, гарай гоёлто

Хэрэгсэлнүүд: мориной үнэн, нам, хайша, оохор, жэшээ харуулжан зураг.

Дурсэ харуулалагын арга: үхибүүн мориной үнэ үнгэ үнгээрнь илгажа намнана. Бэлэн болонон үнэ гурба таалжа, гүрэнэ. Оохор болгоод, жэшээ харуулжан зурагаар гарай гоёлто болгоно.

Үлзы

Хэрэгсэлнүүд: мориной үнэн, нам, хайша, картон, клей, жэшээ харуулжан зураг.

Дурсэ харуулалагын арга: үхибүүн мориной үнэ үнгэ үнгээрнь илгажа намнана. Бэлэн болонон үнэ гурба таалжа, гүрэнэ. Оохор болгоод, жэшээ харуулжан зурагаар жаргалай, мунгэнэй, аза талаанай, унанай үлзы болгожо, картон дээрэ няана.

«Хониной эбэрнүүд» гэхэн угалза

Хэрэгсэлнүүд: мориной үнэн, нам, хайша, картон, клей, жэшээ харуулжан зураг.

Дурсэ харуулалагын арга: үхибүүн мориной үнэ үнгэ үнгээрнь илгажа, намнана. Бэлэн болонон үнэ гурба таалжа, гүрэнэ. Оохор болгоод, жэшээ харуулжан зурагаар «хониной эбэрнүүд» гэхэн угалза болгожо, картон дээрэ няана.